

**Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Kar**

SZEMESZTERFÜZET

Szemináriumok

2018/2019. tanév

II. félév

Tartalom

HT BSVS188 EXILIUM. A FOGSÁG ÉS FELDOLGOZÁSA AZ IZRAELI VALLÁSOS TRADÍCIÓKBAN.....	1
HT RSVS313 / HT ÉRTÉ379 KUTATÁSMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM - HOGYAN ÍRJUNK TUDOMÁNYOS DOLGOZATOT?	2
HT ÉRTÉ351 EGYHÁZTÖRTÉNET A FILMVÁSZNON	4
HT RSVS315 NEMZETI REFORMÁCIÓK - REFORMÁCIÓ 501.....	5
HT RSVS308 HALADÓ SZEMINÁRIUM - EGYHÁZTÖRTÉNETI SZAKDOLGOZATRA FELKÉSZÍTŐ SZEMINÁRIUM	7
HT RSVS 190 HISTÓRIAI SZIGORLATRA FELKÉSZÍTŐ SZEMINÁRIUM	8
HT BSVS191 VARÁZSLÓK ÍTÉLETE AZ ÓSZÖVETSÉGBEN	9
HT BSVS192 AZ ÓKORI SZÍRIA TÖRTÉNETE.....	11
HT BSVS193 BEVEZETÉS A KOPT NYELVBÉ.....	13
HT ÉRTÉ368 BÉKETEREMTŐ KONFLUKTUSKEZELÉS	15
HT GSVS176 / ÉRTÉ375 AZ ÖTVENEDIK NAP: PÜNKÖSD	16
HT GSVS177 / ÉRTÉ376 MAGYAR POSTILLÁK.....	18
HT DOER023 / HT RSVS020 TEOLÓGIAI ESZTÉTIKA	20
HT ÉRTÉ377 EGYHÁZI ÉNEK A NÉPHAGYOMÁNYBAN 2.....	21
HT ÉRTÉ378 ÉNEKLÉS A HITOKTATÁSBAN	22
HT ÉRTÉ193 KAMARAZENE.....	23
HT ÉRTÉ027, HT ÉRTÉ029, HT ÉRTÉ031, HT ÉRTÉ033, HT ÉRTÉ035 EGYETEMI KÓRUS II, IV, VI, VIII, X.....	24
HT BSVS189 MODERN HÉBER (IVRIT) KEZDŐKNEK II.	25
HT BSVS190 READING OLD TESTAMENT LITERATURE I.....	26
HT BSVS194 / HT ÉRTÉ380 AZ ÚN. „EGYSZERŰ FORDÍTÁS” ÚJSZÖVETSÉGI SZÖVEGÉNEK (2003) VIZSGÁLATA	27
HT GSVS010 - MISSZIOLÓGIA	28
HT RSVS010 - ÖKUMENIKA	29
HT RSVS159 FELEKEZETISMERET - SZIMBOLIKA	31
HT BSVS195 / HT ÉRTÉ380 NŐK AZ EGYHÁZBAN ÉS A SZOLGÁLATBAN	32
HT ÉRTÉ371 IDEAS ON STATE, LAW, POWER AND POLITICS: POLITICAL PHILOSOPHY OF LUTHER AND CALVIN	35
HT ÉRTÉ372 POLITOLÓGIAI ALAPISMERETEK TEOLÓGUS HALLGATÓK SZÁMÁRA.....	36
HT ÉRTÉ373 ÁLLAM ÉS EGYHÁZ KAPCSOLATA AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN: MODELLEK, ALTERNATÍVÁK.....	38
HT ÉRTÉ371 IDEAS ON STATE, LAW, POWER AND POLITICS: POLITICAL PHILOSOPHY OF LUTHER AND CALVIN	40

HT ÉRTÉ370 GEMEENTEOPBOUW - GERICHT OP DE NEDERLANDSE EN DUITSE KERKEN GEMEINDEAUFBAU AUS DEUTSCHE UND NIEDERLÄNDISCHE ANNÄHERUNG	41
HT ÉRTÉ352 / RSVS314 CHURCH-STATE RELATIONS - HISTORICAL EXAMPLES FROM THE EARLY CHRISTIANITY TO THE PROTESTANT REFORMATION	42
HT ÉRTÉ 214 / RSVS 163 - BRITISH AND AMERICAN APPROACHES TO THEOLOGY.....	46
HT ÉRTÉ362 SHAKESPEARE ÉS A RENESZÁNSZ DRÁMA	48
HT ÉRTÉ710 KONFESZT 2019/1	51
HT ÉRTÉ374 SZÜLŐFÖLDÖN IDEGEN - 21. SZÁZADI KERESZTYÉN MÁRTÍROK ÉS BIZONYSÁGTEVŐK A NAGYVILÁGBAN	52
HT GSVS121 A PRÉDIKÁCIÓÍRÁS ABC-JE	54
HT BSVS187 A KIRÁLY ZSOLTÁROK TEOLÓGIÁJA.....	55
HT RSVS131 - LOGIKA, ÉRVELÉSTECHNIKA	57
HT RSVS172 - MODERN MITOLÓGIÁK.....	58
V. ÉVES KÉPZÉS: HITTANOKTATÁSI BLOKK- 2019. MÁRCIUS 4-8.....	59
V. ÉVES KÉPZÉS: IFJÚSÁGI MUNKA OKTATÁSI EGYSÉG - 2019. MÁJUS 13-17.	60

HT BSVS188 EXILIUM. A FOGSÁG ÉS FELDOLGOZÁSA AZ IZRAELI VALLÁSOS TRADÍCIÓKBAN

Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. Karasszon István				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>Izrael a nagyhatalmak árnyékában élt hosszú ideig, s a bukások tarkították történetét. Ezek történeti kutatása önmagában is tudományos feladat, viszont még ennél is érdekesebb, hogy az izraeli tudat hogyan dolgozta fel ezeket a bukásokat. Főként pedig: az izraeli hit, a történelmet irányító Istenbe vetett bizalom mindig tudott olyan integrációt adni a vallásos közösségnek, hogy a negatív tapasztalatból is megerősödve jöhetett ki. Ennek vizsgálata a kanonikus iratok teológiájának átgondolását teszi lehetővé.</p> <p>A tanegység során a hallgatók egy-egy kiválasztott részt vizsgálhatnak meg a fogság és szolgaság feldolgozásának passzusai közül, s azt önálló dolgozatban készítik el.</p>				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • R. Albertz, Die Exilszeit (Biblische Enzyklopädie 7), Stuttgart: Kohlhammer, 2001 (=Israel in Exile, Atlanta: SBL, 2003); H. M. Barstad, History and the Hebrew Bible (FAT 61), Tübingen: Mohr Siebeck, 2008 • J. J. Ahn, Exile as Forced Migrations (BZAW 417), Berlin/New York: W. de Gruyter, 2011 				

HT RSVS313 / HT ÉRTÉ379 KUTATÁSMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM - HOGYAN ÍRJUNK TUDOMÁNYOS DOLGOZATOT?				
Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Egyéni egyeztetés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor				
Előadók fogadóórái: Egyéni egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: Lásd követelmények
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>Hogyan írjunk tudományos dolgozatot? Égető kérdés minden hallgató számára legyen szó szemináriumi, TDK, szak-, vagy doktori dolgozatról. A szeminárium célkitűzése, hogy segítséget nyújtson a kérdés megválaszolásában és bevezesse résztvevőit a „tudományos információszerzés” (kutatás) és a „tudományos kommunikáció” (publikálás) alapjaiba. A szeminárium résztvevői a könyvtárhasználat, a prezentálás és a publikálás terén olyan gyakorlati ismeretekre tehetnek szert, amelyeket nagy haszonnal tudnak használni felsőfokú tanulmányaik során.</p>				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Orientációs óra 2. A tudományos és a hétköznapi megismerés különbözőségei (A tudomány- és kutatómódszertan ismeretelméleti alapjai, rövid tudományelmélet, -történet) 3. Tudományos információszerzés I. - A kutatási terv és a koncepció, konzulens szerepe 4. Tudományos információszerzés II. - Bibliográfia, forrásgyűjtés - könyvtárhasználat, irodalom- és szerzőkövetés, 5. Tudományos információszerzés III. - Bibliográfia, forrásgyűjtés, helyszín: Török Pál Szemináriumi Könyvtár) 6. Tudományos információszerzés IV. - internetes adatbázisok (JSTOR, ATLA, EBSCO) 7. A tudományos információszerzés és kommunikáció etikai kérdései 8. Az egyháztörténeti kutatás sajátosságai, az egyháztörténetírás története, segédtudományai 9. Tudományos kommunikáció I. - A jó szóbeli prezentáció ismérvei 10. Tudományos kommunikáció II. – A publikálás általános kérdései 11. Tudományos kommunikáció III.– Tartalomjegyzék és vázlatkészítés fontossága 12. Tudományos kommunikáció IV. – A hivatkozás szabályai és fontossága 13. Gyakorlati tanácsok a dolgozat megírásához 14. Összefoglaló óra 				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<p>A tematikából választott téma prezentálása a többi résztvevő számára, illetve szabadon választott téma alapján 8-10 oldalas szemináriumi dolgozat (más szemináriumra beadandó munka is hozható), amelynek közös elkészítésével folyamatában gyakoroljuk a kutatás és publikálás különböző lépéseit.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gligor János: <i>A tudományos kutatás és publikálás etikai kérdéseiről</i>, in: <i>Hadtudomány</i>, 2008/3-4 ▪ Göcze István: <i>A tudományelmélet és kutatómódszertan alapjai – A tudományos kutatás és publikálás</i>, Budapest: ZMNE, 2010 ▪ Kovács Kármén: <i>Kutatási és publikálási kézikönyv</i>, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013 ▪ Majoros Pál: <i>Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai</i>, Budapest: Perfekt, 2011 				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Babbie, Earl R.: <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i>, Budapest: Balassi Kiadó, 2008 				

- Bernal, J. D.: *Tudomány és történelem*, Budapest: Gondolat, 1963
- Kecő István: *Kutatási folyamat az ismeretlentől a hasznosítóig*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980
- Khun, T. S.: *A tudományos forradalmak szerkezete*, Budapest, Osiris, 2002
- Paczolay Gyula: *A tudományos kutatás néhány elméleti és módszertani kérdései*, in: *A tudomány néhány elméleti kérdése*, (szerk.) Bóna E., Farkas J., Budapest: Akadémiai Kiadó, 1970
- Szilágyi Tivadar (szerk.): *A tudományos írásművekkel szemben támasztott követelmények*, Budapest: ZMNE, 2003
- Tomcsányi Pál: *Általános kutatómódszertan*, Budapest: SZIE OMMI, 2000

HT ÉRTÉ351 EGYHÁZTÖRTÉNET A FILMVÁSZNON

Tantárgy felelőse: Földváryné Dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor				
Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: Lásd követelmények
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat azokkal a filmművészeti alkotásokkal, amelyek egyháztörténeti témákat érintenek, és amelyek vizsgálatán keresztül elsajátíthatják bibliai, egyházi és egyháztörténeti témájú filmek kritikus elemzésének igényét és módszereit. A szeminárium keretein belül megszerzett ismeretek és kritikai kompetenciák könnyen hasznosíthatók gyülekezeti filmklub szervezése alkalmával, amelyhez a szeminárium folyamán elkészült prezentációk anyaga is hasznos jövőbeli forrásul szolgálhat. A szeminárium által feltárul a filmek alapjául szolgáló események hiteles története, ami mellett szintén fontos szerepet kapnak a film készítőinek motivációi és az a történelmi, társadalmi és kulturális kontextus is, amelyben alkotásukat elkészítették. Egy szemináriumi alkalom a film megtekintésére, a másik az elemzés félórás bemutatására és a róla folytatott diskuszióra szolgál.</p>				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none">1. Skolasztika thrillerben - Name of the Rose (A rózsza neve), 19802. Kálvin mint teokrata diktátor - Csillag a máglyán, 19793. Teológus, titkosügynök, mártír - Bonhoeffer: Agent of Grace (Bonhoeffer: Isten szolgálja), 20004. Mikor vagy igazán hűséges Jézushoz? – Silence (Némaság), 20175. Mennyei királyság puritán verzió – Cromwell, 19706. Johanna pápa, fikció vagy valóság? – Die Päpstin (A női pápa), 20097. Hildegard, egy 12. századi feminista ikon – Vision – From the Life of Hildegard von Bingen (Vízió - Hildegard von Bingen életéről), 20098. A nagy leleplezés? – The Da Vinci Code (A Da Vinci kód), 20069. Szent Johanna és az Ötödik Elem - The Messenger: The Story of Joan of Arc (Jeanne d'Arc - Az Orléans-i szűz), 199910. Generális problémák – Ignacio de Loyola (Ignác – Katona, bűnös, szent), 201611. Török emlékezetkultúra a topon - Fetih 1453 (Hódítás 1453), 201212. Még mindig a jezsuiták - Black Robe (Fekete köpeny), 1991				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<p>A fenti listából választott film történeti háttérének, készítési körülményeinek, történeti, kulturális, társadalmi kontextusának és üzenetének kritikus bemutatása félórás szóbeli powerpoint/prezi prezentáció keretein belül, diskuszió vezetése, valamint írásos referátum/jegyzet közreadása blog formájában.</p>				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
egyéni megbeszélés szerint				

HT RSVS315 NEMZETI REFORMÁCIÓK - REFORMÁCIÓ 501

Tantárgy felelőse: Földváryné Dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor				
Előadók fogadóórái: Egyéni egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: Lásd követelmények

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy az egyháztörténeti előadásokon kötelezően elsajátítandó ismereteken túl mélyebb betekintést adhasson a reformáció európai terjedésébe. Hogyan és miért tették magukévá egyes európai nemzetek a reformáció szellemiségét? Milyen eseti tényezők segítették és hátráltatták a különböző kultúrkörökben a reformáció kiteljesedését? Mi volt a kulcsa a sikernek, mik eredményezték a kudarcot? Milyen nyomokat hagyott a reformáció a különböző európai népek kulturális, társadalmi és politikai arculatán? Ezekre a kérdésekre keresik a választ a szeminárium résztvevői.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Orientációs óra, a szeminárium menetének és követelményeinek ismertetése
2. A „német vallás” – A Birodalom reformációja, a reformáció Német-Római Birodalma
3. A lutheranizmus alternatívája – Bucer és a Confessio Tetrapolitana városai (Strassburg, Konstanz, Memmingen, Lindau)
4. A hódítók reformációja - Német-svájci zwingliánizmus (Zürich, Bazel, Bern, Schaffhausen)
5. Genf Kálvin előtt – a francia-svájci reformáció kezdetei (Farel, Viret, Lausanne, Biel, Neuchatel)
6. A kálvinizmus bölcsője – hugenottizmus a Francia Királyságban
7. Via media – Anglia félutas reformációja
8. Kálvinizmus a maximumon – a skót reformáció
9. Észak apostola – reformáció a Dán Királyságban
10. Észak oroszánja – a svéd reformáció
11. Reformáció a mediterráneumban - Itália és Spanyolország elfojtott reformációja
12. Reformáció Isztambulban? - Lukarisz Cirill konstantinápolyi pátriárka reformációs kísérlete
13. Egy elfeledett világ - Reformáció a Lengyel-litván Nemzetközösségben
14. „A világ legboldogabb országa” – a holland reformáció és aranykor kapcsolata
15. „A sok közül egy” - amerikai puritanizmus a 17. században
16. Összefoglaló óra

Évközi tanulmányi követelmények:

A tematikából választott téma prezentálása a többi résztvevő számára, illetve a választott téma alapján 6-8 oldalas szemináriumi dolgozat megírása VAGY két választott téma prezentálása, belőlük jegyzet készítése és közreadása

Ajánlott irodalom:

- Adriányi Gábor: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Budapest: Szent István Társulat, 2001

- Chadwick, Owen: *A reformáció*, Budapest: Osiris, 1998
- Colijn, Jos: *Egyetemes egyháztörténet*, Iránytű Alapítvány, 2001
- Dienes Dénes, szerk.: *A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II.*, Sárospatak: Sárospataki Teológiai Műhely, 2008
- Fazakas Sándor, szerk.: *Kálvin időszerűsége*, Budapest: Kálvin Kiadó, 2009
- Fiala Endre: *Pápaság és nemzetállamok a késői középkorban és az újkor hajnalán*, Jászberény, 1937
- Fröhlich, Roland: *Egyháztörténet évszámokban*, Budapest: Jel, 2007
- Gresch, Eberhard: *A hugenották*, Budapest, Kálvin, 2008
- Greschat, Martin: *Martin Bucer – Egy reformátor és a kor, amelyben élt*, Budapest: Kálvin Kiadó, 2011
- Heussi, Karl: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Budapest: Osiris, 2000
- Johnson, Paul: *A kereszténység története*, Budapest: Európa, 2001
- Jung, Martin H.: *Melanchton és kora*, Budapest: Kálvin, 2012.
- Lane, Tony: *A keresztyén gondolkodás rövid története*, Budapest: Harmat-Kálvin, 2001
- McGrath, Alistair: *Bevezetés a keresztény teológiába*, Budapest: Osiris, 2003
- McGrath, Alistair E.: *Kálvin*, Budapest: Osiris, 1996
- Révész I.-Segesváry L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, Debrecen: 1936; reprint 1991
- Szántó György Tibor: *Anglikán reformáció, angol forradalom*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 2000
- Szántó Konrád: *Egyháztörténelem*, Budapest: Jel, 2007
- Warga Lajos: *A keresztyén egyház történelme*, Sárospatak, 1906

HT RSVS308 HALADÓ SZEMINÁRIUM - EGYHÁZTÖRTÉNETI SZAKDOLGOZATRA FELKÉSZÍTŐ SZEMINÁRIUM

Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Egyéni egyeztetés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor				
Előadók fogadóórái: Egyéni egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév: 4.	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: szakdolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A szeminárium célja a hallgató segítése szakdolgozati témájának megválasztásában, az ahhoz szükséges szakirodalom kiválasztásában és beszerzésében. Segítségnyújtás a szakdolgozathoz végzett kutatásban, illetve a dolgozat formai-, szerkezeti- és tartalmi követelményeinek teljesítésében.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Egyéni egyeztetés alapján, a hallgató igényeit és haladását figyelembe véve				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eco, Umberto: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i>, Budapest: Kairosz, 2002 ▪ Majoros Pál: <i>Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatiíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai</i>, Budapest: Perfekt, 2011 ▪ Mihályi Péter: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i>, Veszprém: Veszprémi Egyetem, 2002 ▪ Gyurgyák János: <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve</i>, Budapest: Osiris, 1997 				

HT RSVS 190 HISTÓRIAI SZIGORLATRA FELKÉSZÍTŐ SZEMINÁRIUM

Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Egyéni egyeztetés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor				
Előadók fogadóórái: Egyéni egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: ld. követelmények
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A szeminárium célja segítségnyújtás a történelmi szigorlatra való felkészüléshez. A szeminárium alatt lehetőség nyílik a szigorlaton számon kért egyetemes egyháztörténelmi témák bővebb és részletesebb áismétlésére. A szeminárium programja a szigorlati tételek alapján, a résztvevő hallgatók egyéni igényeihez alakítva, közös megbeszélés folyamán kerül kidolgozásra a szemeszter elején.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A kiírt szigorlati tételek alapján, szemeszter eleji egyéni egyeztetés alapján, heti 2 órában				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
1. az órák rendszeres látogatása, az órai munkában (a megadott források elemzésében és értelmezésében) való aktív részvétel. 2. a félév második részében a hallgatók rövid prezentációkat tartanak, amelyet szemináriumi dolgozatként benyújtanak a félév utolsó előtti óráján.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
a Magyar Egyháztörténet 1-3 és az Egyetemes Egyháztörténet 1-4 tantárgyak kötelező és ajánlott irodalma				

HT BSVS191 VARÁZSLÓK ÍTÉLETE AZ ÓSZÖVETSÉGBEN				
Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Csabai Ágnes				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév: 1	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus célja, hogy elsősorban a hallgatók megismerkedjenek a szó értelmezésével, az adott kor megítélésével, a környező népek hozzáállásával, és a modernkori interpretációval.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Mit jelent a varázslás 3. A varázslás mezopotámiai hagyománya 4. Varázslók megjelenése az Ószövetségben 5. Varázslók, jósok, jelmagyarázók 6. 5Móz 18: 9-14 7. Mik 5: 10-15 8. Jer 27: 8-11 9. 2Kir 9: 21-26 és Náh 3:1-4 10. A varázslás tiltásának ideje, és ennek megítélése 11. Az ószövetségi varázslás különböző interpretációi 12. A feminista teológia értelmezése 13. Befejező óra, szemináriumi dolgozat leadása 14. Félévzárás, értékelés 				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. az órák rendszeres látogatása, az órai munkában (a megadott források elemzésében és értelmezésében) való aktív részvétel. 2. a félév második részében a hallgatók rövid prezentációkat tartanak, amelyet szemináriumi dolgozatként benyújtanak a félév utolsó előtti óráján. 				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ J. Durham, <i>Exodus</i>, Word Biblical Commentary, vol. 3; Waco, Texas, 1987. ▪ G. Fischer, <i>Jeremia 26-52</i>, Herders Theologischer Kommentar zum Alten Testament; Freiburg, Basel, Wien: Herder, 2005. ▪ T. Hobbs, <i>2Kings</i>, Word Biblical Commentary, vol. 13; Waco, Texas, 1985. ▪ J. Neusner, E. Frerichs & P. McCracken-Flesher, (eds.). <i>Religion, Science and Magic: In Concert and in Conflict</i>, New York, 1989. ▪ G. von Rad, <i>Deuteronomy, A Commentary</i>, Bloomsbury Street London: SCM Press LTD, 1966. 				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ T. Abusch, <i>Babylonian Witchcraft Literature: Some Case Studies</i>. Atlanta: Scholars Press, 1987. ▪ A. Berlin, (ed.), <i>Religion and Politics in the Ancient Near East</i>. Bethesda: University of Maryland Press, 1996. ▪ Caroline Breyfogle, "The Religious Status of Woman in the Old Testament", <i>The</i> 				

Biblical World, 35, (1910), pp. 405-419.

- S. Garrett, *The Demise of the Devil*, Minneapolis, MN: Fortress Press, 1989.
- E. Grant, „Oracle in the Old Testament” *The American Journal of Semitic Languages and Literatures*, 39, (1923), pp. 257-281.
- Amanda Porterfield, „Feminist Theology as a Revitalization Movement”, *Sociological Analysis*, 48, No. 3 (1987), pp. 234-244.
- Alexandra Wright, „An Approach to Jewish Feminist Theology” *European Judaism: A Journal for the New Europe*, 26, (93), pp.4-9.

HT BSVS192 AZ ÓKORI SZÍRIA TÖRTÉNETE				
Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Csabai Ágnes				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ókori Szíria földrajzával, illetve a régió történetével, kultúrájával és vallásaival az i. e. II. évezred második és az i. e. I. évezred első fele közötti időszakban. Így az ókori szöveges források feldolgozása és a jelentősebb régészeti leletek megismerése révén a hallgatók objektív képet kaphatnak a térségről				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Szíria földrajzi helyzete és geopolitikai jelentősége 3. Királyságok (Yamhad/Haleb) és Városállamok (Mári, Ebla, Ugarit, Búblosz) 4. Ugariti agyagtáblák 5. Ugariti istenek és istennők 6. Zárthelyi dolgozat, kereskedelem és kézművesség 7. A térség ikonográfiai jellegzetességei 8. Idegen hódítók 9. „Tengeri népek” és a nomádok 10. „Arámi államok” 11. Új nagyhatalmak, Szíria mint ütközőállam 12. Befejező óra, Szíria kultúrájának sokszínűsége, szemináriumi dolgozat leadása Félévzárás, értékelés				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 2. az órák rendszeres látogatása, az órai munkában (a megadott források elemzésében és értelmezésében) való aktív részvétel. 2. a félév második részében a hallgatók rövid prezentációkat tartanak, amelyet szemináriumi dolgozatként benyújtanak a félév utolsó előtti óráján. 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuhrt, <i>Az ókori Közel-Kelet</i>, Budapest: PPKE-BTK, 2005 ▪ J. Harmatta, – (szerk.): <i>Ókori Keleti Történeti Chertomathia</i>, Osiris, Budapest, több kiadás. ▪ M. Roaf, <i>A mezopotámiai világ atlasza</i>, Helikon Kiadó-Magyar Könyvklub, Budapest, 1998 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>The Cambridge Ancient History III/2</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 1991 ▪ http://home.lu.lv/~harijs/Macibu_materiali/Seno_laiku_Vesture_Kemridzhas/Vol.%203.2.%20Assyria%20Babylon%20Empires%208-6th%20c.pdf ▪ <i>The Oxford Encyclopedia of Archaeology in the Near East</i>, I-V, New York/Oxford: Oxford University Press, 1997 ▪ R. Wallenfels/J. M. Sasson (eds.), <i>The Ancient Near East, An Encyclopedia for Students</i>, I-IV, New York: Charles Scribner's Sons, 2000 ▪ L. Cooper, <i>Early Urbanism on the Syrian Euphrates</i>, London: Routledge, 2006 ▪ J.M. Sasson (ed.) <i>Civilizations of the Ancient Near East</i>, New York: Scribner. 1995 ▪ Akkermans, P. / Schwartz, G., <i>The Archaeology of Syria. From Complex Hunter-Gatherers to Early Urban Societies (c.16,000–300 bc)</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 2003 ▪ Fleming, D.E., <i>Democracy's Ancient Ancestors. Mari and Early Collective Governance</i>, 				

Cambridge: Cambridge University Press, 2004

- Itamar Singer, *A Calm before the Storm*. Atlanta: SBL, 2011
- E. Lipiński, *The Arameans*, Leuven: Peeters, 2000
- E. Lipiński, *Semitic Languages. Outline of a Comparative Grammar*, Leuven: Peeters, 1997
- J. D. Schloen, *The House of the Father as Fact and Symbol. Patrimonialism in Ugarit and the Ancient Near East*, Winona Lake: Eisenbrauns, 2001
- J. Szuchman (ed.), *Nomads, Tribes, and the State in the Ancient Near East*, Chicago: The Oriental Institute, 2008
- <https://oi.uchicago.edu/sites/oi.uchicago.edu/files/uploads/shared/docs/ois5.pdf>
- N. Wyatt, *The Mythic Mind*, London/Oakville: Equinox, 2005
- W. G. E. Watson / N. Wyatt (eds), *Handbook of Ugaritic Studies*, Leiden/Boston/Köln: Brill, 1999
- H. Klengel, *Syria, 3000 to 300 B. C.: a handbook of political history*, Akademie Verlag, 1992
- M. Heinz, *Altsyrien und Libanon: Geschichte, Wirtschaft und Kultur vom Neolithikum bis Nebukadnezar 260*, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2002
- M. Sommer, *Die Phönizier: Geschich*

HT BSVS193 BEVEZETÉS A KOPT NYELVBE				
Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Csabai Ágnes				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus célja, hogy elsősorban a hallgatók betekintést nyerjenek a római kori Egyiptom Kr. u. 2-4 évszázadába amikor a kopt nyelv használatban volt, illetve betekintést nyerjenek a kopt nyelv kialakulásába, a korai keresztyénségbe, hogyan alakult teológiájuk az évszázadok során, de ezen kívül megismerkedjenek a kopt nyelvjárások sajátosságaival és a koptok művészetével. Így a kopt nyelvre fordított evangéliumok feldolgozása és a jelentősebb alkotások megismerése révén a hallgatók objektív képet kaphatnak a róluk.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Egyiptom történelme a római korban 3. A különböző vallások és filozófiai irányzatok együtt élése 4. A kopt nyelv kialakulása a Kr. u. 2 században 5. A kopt abc 6. A különböző dialektusok kialakulása 7. A kopt nyelvtani sajátosságok 8. A kopt nyelvtan 9. A monofizita kopt egyház kialakulása 10. A kopt művészet 11. Jelenlegi kopt egyház 12. Befejező óra, szemináriumi dolgozat leadása 13. Félévzárás, értékelés 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. az órák rendszeres látogatása, az órai munkában (a megadott források elemzésében és értelmezésében) való aktív részvétel 2. a félév második részében a hallgatók rövid prezentációkat tartanak, amelyet szemináriumi dolgozatként benyújtanak a félév utolsó előtti óráján. 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B. Egedi, „A kopt kereszténység a kezdetektől az egyházszakadásig” lásd: http://www.nyud.hu/oszt/elmnyelv/egedib/publ/74_egedi_koptkeresztenyseg.pdf ▪ Hasznos, „A kopt nyelv és irodalom” Lásd:http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2013/02/2005_1_2_hasznos.pdf ▪ L. Kákosy, „Kereszténység és pogányság Egyiptomban”: Kákosy: <i>Az alexandriai időisten, Válogatott tanulmányok (1957-1998)</i>, Budapest, 2001. ▪ L. Kákosy, „A szerzetesség Egyiptomban”: Kákosy László, <i>Az alexandriai időisten, Válogatott tanulmányok (1957-1998)</i>, Budapest, 2001. ▪ W. Till, <i>Koptische Grammatik</i>, Leipzig, Veb Verlag Enzyklopädie, 1961. 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atiya (ed.), <i>The Coptic Encyclopedia</i>, New York, Oxford, Singapore, Sydney: Macmillan Publishing Company, 1991. ▪ G. Gabra, <i>Cairo the Coptic Museum Old Churches</i>, The Egyptian International Publishing Company – Longman, 1993. 				

- Kamil, *Christianity in the Land of the Pharaohs, The Coptic Orthodox Church*
- T. Lambdin, *Introduction to Sahidic Coptic*, Macon: Mercer University Press, 1983.
- D. Peacock, A római kor (ie. 30- i. sz. 395) in: I. Shaw (ed.), *Az Ókori Egyiptom Története*, Oxford University Press, 2000.
- L. Vanyó, *Az ókeresztény egyház és irodalma*, Budapest, 1980.

HT ÉRTÉ368 BÉKETEREMTŐ KONFLUKTUSKEZELÉS				
Tantárgy felelőse: Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs, de javasolt a 7. félév Tomka János: Vezetési ismeretek kurzus	
Tantárgy előadója: Dr. Tomka János				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján: tomka.janos@kre.hu	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév: 8. félév, de a 6. félévtől felvehető	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: aktivitás az órákon és kiselőadás
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A legkülönbözőbb típusú szervezetek egyik közös jellemzője, hogy tele vannak konfliktusokkal. Ez alól nem jelentek kivételt az egyházak és a gyülekezetek sem. A szeminárium célja az, hogy a hallgatókat felkészítse a várható konfliktusterhes helyzetek átlátására és szakszerű kezelésére. A világi vezetéstudomány konfliktuskezelés terén elért eredményeinek bemutatásán túl a kurzus hangsúlyosan foglalkozik a bibliai szemléletű és radikális megoldási lehetőségeket kínáló béketeremtő reakciók és lehetőségek bemutatásával.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vezetési és szervezeti alapok; A konfliktus lényege 2. A konfliktusok kialakulásának tipikus okai és szakaszai 3. Szervezeti erők és kultúrák, mint konfliktusforrások 4. A hatalmi rendszer: hatalommániások, játékosok és áldozatok 5. A konfliktus csúszós lejtője: különböző reakciók konfliktushelyzetben 6. A békesség fontossága; A jó konfliktus kezeléshez szükséges tulajdonságok 7. A konfliktuskezelés különböző módszerei 8. A béketeremtés vezérfonala 9. Hogyan bánjunk a hatalommániás emberrel? 10. Békekesség a gyülekezetben 11. Hallgatói kiselőadások I. 12. Hallgatói kiselőadások II. 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Aktív közreműködés az órákon és kiselőadás tartása				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - Biblia – Revideált új fordítás; a Magyar Bibliatársulat megbízásából a MRE Kálvin János Kiadója, 2014. - Sande, Ken: Béketeremtők – A konfliktusmegoldás bibliai megközelítése; Harmat Kiadó, 2015. - Tomka János: Béketeremtő konfliktuskezelés; kézirat/jegyzet, KRE, 2019. 				
<i>Ajánlott irodalom (válogatás!):</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés; KJK-Kerszöv, 2000. (8. fejezet: Konfliktusok a szervezetben) - Chapman, Gary; Myra, Harold; White, Paul: Mérgező munkahelyek – Hogyan óvjuk meg testi-lelki épségünket a negatív környezetben; Harmat Kiadó, 2016. - Kessler, Martina és Volker: Hatalmi csapdák a gyülekezetben; Harmat Kiadó, 2015. 				

HT GSVS176 / ÉRTÉ375 AZ ÖTVENEDIK NAP: PÜNKÖSD				
Tantárgy felelőse: Dr. Pap Ferenc	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Kedd 15,00-16,30	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: 1. Dr. Pap Ferenc 2. Dr. Szetey Szabolcs				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján 1. pap.ferenc@kre.hu ; 2. setey.szabolcs@kre.hu	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: referátum, írásbeli dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>Pünkösöd egyik sátoros ünnepünk, az ún. „ünnepes félév” záróakkordja, a három nagyünnep (Karácsony, Húsvét, Pünkösöd) legmostoháiban kezelt alkotótagja. E félévi kurzusunk a Pünkösöd mint ünnep és ünnepi időszak történetét, a pünkösdi időhöz kapcsolódó liturgikus gyakorlatokat vizsgáljuk meg komplex módon. Ezen túlmenően a Pünkösöd és a pünkösdi idő egyházi évben betöltött és játszott szerepét is szükséges áttekinteni, ill. azt a kérdést, hogy ténylegesen létezik-e a „pünkösdi ünnepkör”. Ha igen, akkor az ünnepkört, az ünnepkör ciklusát mely napok, ünnepek alkotják. Pünkösöd második napja 1997-től újból hivatalos munkaszüneti nap lett, miközben a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgia- és naptárreform mind az ünnep, mind a második nap jelentőségét csökkentette, a Pünkösöd hétfőt „egyszerű hétköznapná” tette. Az ünnephez liturgikus és paraliturgikus szokások is kapcsolódnak, sok esetben a református gyülekezetek a konfirmációt is a Szentlélek-ünnephez kapcsolják. A csíksomlyói búcsú a médiumok segítségével jelentős lenyomatot hagy ezen a napon, így nagyon sok protestáns számára is az ünnep és a búcsú szorosan összetartozik, amit a 2019-re tervezett romániai/erdélyi pápalátogatás és a pünkösdi búcsú közelsége még jobban ki fog emelni.</p> <p>A KRE HTK szervezeti keretein belül működő <i>Egyházművészeti Intézet</i> egyik fontos célkitűzése és működésének egyik alappillére a keresztyén istentisztelet történeti és elméleti kutatása (liturgiai szakcsoport). Feladataink között szerepel a keresztyén és református istentisztelet egészének kutatása.</p>				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Pünkösöd ünneptörténeti gyökerei, a keresztyén ünnep és ünnepi időszak kialakulása • A pünkösdi idő helye az egyházi évben • Pünkösöd liturgikuma, homiletikuma • Pünkösdi liturgikus szövegek, prédikációk, énekek • Pünkösöd paraliturgikus kapcsolódásai • Pünkösöd ma: kérdések és lehetőségek 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • referátum • kiadott anyag feldolgozása 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Liturgikák, egyházzertartástanok; ágendák, istentiszteleti rendtartások; egyházzertartási beszédek, prédikációk, gyűjtemények; internetes források (gyülekezeti honlapok, adatbázisok stb.) 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<p>Adolf, Adam: <i>The Liturgical Year. Its History & its meaning after the reform of the liturgy.</i> Collegeville, Minnesota, 1990.; Adorján József–Békési Andor–Boross Géza–Pásztor János–Szenes László (szerk.): <i>„Hirdesd az Igét” – Az igehirdetők kézikönyve.</i> Budapest, 1980.; Bálint Sándor:</p>				

Karácsony, húsvét, pünkösd. *A nagyünnepek haza és közép-európai hagyományvilágából*. Budapest, ²1976.; Barsi Balázs: *A liturgikus év*. Budapest, 1999.; Bartha Tibor (szerk.): *Tanulmányok az evangélium szerint reformált keresztyén gyülekezet istentiszteletéről*. Budapest, 1977.; Benedek Sándor: *A Magyarországi Református Egyház istentiszteletének multja*. Órisziget, 1971.; Berger, Rupert: *Lelkipásztori liturgikus lexikon*. Budapest, 2008.; Bieritz, Karl-Heinrich: *Das Kirchenjahr. Feste, Gedenk- und Feiertage in Geschichte und Gegenwart*. München, ⁹2014.; Bieritz, Karl-Heinrich: *Liturgik*. Berlin, 2004.; Bod Péter: *Szent Heortokrátés avagy a' keresztyének között előforduló innepeknek és a' rendes Kalendáriómban feljegyezett szenteknek rövid historiájok [...]* Pozsony, ²1786.; Bogár János: *Az egyházi évkör kialakulása és hatása az ígehirdetésre. Különös tekintettel a református keresztyén egyház istentiszteletére. Liturgikai tanulmány*. Debrecen, 1932.; Bradshaw, Paul (Ed.): *The New Westminster Dictionary of Liturgy and Worship*. Louisville-London, 2002.; Csomasz Tóth Kálmán: *A református gyülekezeti éneklés*. Budapest, 1950.; Dobszay László: *Az esztergomi rítus*. [Budapest, 2004.]; Galambos Ferenc Iréneusz OSB: *Az egyházi év a magyar középkorban. A Megtestülés és a Megváltás ünnepköre*. Pannonhalma, 2004.; Guéranger, Dom Prosper, OSB: *Einführung in das liturgische Jahr mit einem Vorwort von Dom Louis Solner OSB, übersetzt von Wilhelm Hellmann*. Sankt Ottilien, 2014.; Hafenscher Károly: *Liturgika. A keresztyén istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben*. Budapest, 2010.; Jánossy Lajos: *Az egyházi év útmutatása*. Sopron, 1944. (=Veszprém, 2008.); Kádár Ferenc: *Liturgika*. Sárospatak, 2013.; Leeuwen, Marius van: *Ünnepről ünnepre. A keresztyén ünnepek története és lényege*. Kolozsvár, 2009.; Lonovics József: *Népszerű egyházi archaeologia vagyis a katolikus ünnepek, szentségek, ünnepélyek s szertartások értelmezése...* (I-III. kötet) Bécs és Budapest (több kiadásban); Mihályfi Ákos: *A nyilvános istentisztelet*. Budapest (több kiadásban); Mohay Tamás: *A csíksomlyói pünkösd búcsújárás. Történet, eredet, hagyomány*. Budapest, 2009.; Pap Ferenc: *Az egyházi év*. Budapest, 2006.; Oskamp, Paul-Schuman, Niek (ed.): *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijk*. Zoetermeer, ³2001.; Pásztor János: *Liturgika. A magyar református istentisztelet múltja, jelene és jövője a Szentírás világosságában*. Komárno, ²2002. (több kiadásban); Radó Polikárp: *Az egyházi év*. Budapest, 1957. (kiegészített kiadás: [Pannonhalma], 1998.); Ratzinger, Josef: *A liturgia szelleme*. Budapest, 2002.; Ravasz László: *A gyülekezeti ígehirdetés elmélete (Homiletika)*. Pápa, 1915.; Szénási Sándor: *Ünnepeink. A református egyházi év*. Budapest, 1999.; Talley, Thomas J.: *The Origins of the Liturgical Year*. Collegeville (MN), ²1991.; Tőkés István: *Hétköznapok – ünnepnapok avagy az idő a keresztyén ember életében*. Kolozsvár, 1991.; Verbényi István–Arató Miklós Orbán (szerk.): *Liturgikus Lexikon*. Budapest, 2001.; Wainwright, Geoffrey–Westerfield Tucker, Karen B. (Eds.): *The Oxford History of Christian Worship*. Oxford, 2006.

Valamint: további szakkönyvek, homiletikák, liturgikák, ágendák, istentiszteleti rendtartások, énekeskönyvek, egyházzene-történeti művek magyar és idegen nyelven

HT GSVS177 / ÉRTÉ376 MAGYAR POSTILLÁK				
Tantárgy felelőse: Dr. Pap Ferenc	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Kedd 13,30-15,00	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: 1. Dr. Szetey Szabolcs 2. Dr. Pap Ferenc				
Előadók fogadóórái: Előzetes egyeztetés alapján 1. szetey.szabolcs@kre.hu ; 2. pap.ferenc@kre.hu	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: Előadás/házi dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A postillás könyvek teológia-, homiletika-, liturgia- és művelődéstörténeti jelentősége felbecsülhetetlen. A perikópák alapján összeállított vasár- és ünnepnap igehirdetések (és esetlegesen kapcsolódó imádságok, egyéb magyarázatok, énekek és énekkredek) mind a római katolikus, mind a protestáns prédikációs gyakorlatot – egészen a XIX. századig – évszázadokon keresztül meghatározták. A kifejezés (<i>post illa verba textus</i>) és a könyvtípus őse már jóval a reformáció előtt megjelent, majd a könyvnyomtatás és a reformáció után Magyarországon is a protestáns, majd a római katolikus teológiai és homiletikai irodalom megkerülhetetlen kölcsönhatásban lévő és párbeszédet folytató fórumaivá és forrásaivá lettek. Meglepően gazdag a „két” oldal egymásra hatása, ill. a másik felekezeti prédikációs irodalmának felhasználása, adaptálása, ill. az ezt mutató történelmi adatok. Mindezeket túl azért is fontos igehirdetés-történeti források a postillák, mert lehetővé teszik ugyanazon bibliai szakaszok (perikópák) magyarázatának homiletikatörténeti vizsgálatát évszázadokon keresztül. A szeminárium betekintést akar kínálni – többek között – Melius Juhász Péter, Kulcsár György, Bornemisza Péter, Telegdi Miklós, Beythe István, Sóvári Soós Kristóf, Szenci Molnár Albert, Vásárhelyi Gergely, Zvoranich Mihály, Káldi György, Alvinci Péter, Pázmány Péter, Geleji Katona István (latin-magyar), Szatmárnémeti Mihály postilláin keresztül egészen a XIX. századi Edvi Illés Pál (evangélikus) és Péterfi Sándor (unitárius) prédikátorok műveibe is.</p> <p>A KRE HTK szervezeti keretein belül működő <i>Egyházművészeti Intézet</i> egyik fontos célkitűzése és működésének egyik alappillére a keresztyén istentisztelet történeti és elméleti kutatása (liturgiai szakcsoport). Feladataink között szerepel a keresztyén és református istentisztelet egészének kutatása.</p>				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Igehirdetés-történeti korszakok jellemzése • Kiválasztott kötetek bemutatása, elemzése • Egyes életművek vizsgálata a postillák segítségével • Történelmi korszakok és ezek igehirdetési gyakorlatának vizsgálata • Azonos perikópák magyarázatának összehasonlító elemzése más szerzőkkel, kötetekkel 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • referátum • kiadott anyag feldolgozása 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • homiletikai tankönyvek, tanulmányok, prédikációs kötetek 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<p>Bárczi Ildikó: <i>Ars Compilandi</i>. Budapest, 2008.; Bartha Tibor (szerk.): <i>Tanulmányok és szövegek a Magyarországi Református Egyház XVI. történetéből</i>. Budapest, 1973. (Studia et Acta Ecclesiastica 3.); Benkő Tímea: <i>Olvasmányrendek és az egyházi év</i>. A Német Evangélikus Egyház perikóparendje</p>				

és a római katolikus olvasmányrend (Ordo Lectionum Missæ). In *Studia Doctorum Theologiae Protestantis* 1, 2010.; Bogár János: *Az egyházi évkör kialakulása és hatása az igehirdetésre*, Debrecen, 1932.; Boroviczeny Nándor: *A katolikus hitszónoklás tankönyve különös tekintettel a gyakorlatra*. Budapest, 1911.; Fekete Csaba: *Kálvin és a perikóparend*, Magyar Egyházzene, XVI. évfolyam, 3. szám; John M. Frymire: *The Primacy of the Postils: Catholics, Protestants and the Dissemination of Ideas in Early Modern Germany*, Leiden, Brill, 2010.; Jonathan Gibson-Mark Earney (szerk.): *Reformation Worship*. Greensboro, New Growth Press, 2018.; Heltai János: *Műfajok és művek a XVII. század magyarországi könyvkiadásában (1601-1655)*, Budapest, Universitas Kiadó, 2008.; Horace T. Allen Jr., *Calendar and Lectionary in Reformed Perspective and History*, In Lukas Vischer (szerk.): *Christian Worship in Reformed Churches Past and Present*, Grand Rapids, Eerdmans Publishing, 2003.; Hubert Ildikó: „Az mit Istennek mívelhetek, örömet kész vagyok hozzája.” *Kulcsár György és művei*. Budapest, 2011.; Hubert Ildikó: *Kulcsár György, az alsólvindvai prédikátor (†Alsólvindva, 1577. június 11.)* Budapest–Lendva, 2001.; Hubert Ildikó: *Prédikációs gyakorlat nyomai egy 16. századi postilláskötet bejegyzéseiben*. In: Stemler Ágnes–Varga Bernadett (szerk.): „mint az gyümölcsös és termett szőlőveszöc...” *Tanulmányok P. Vásárhelyi Judit tiszteletére*. Budapest, 2010. 268-276.; Kecskeméti Gábor: „A böcsületre kihaladott ékes és mesterséges szöveg, írás.” *A magyarországi retorikai hagyomány a 16-17. század fordulóján*. Budapest, 2007.; Istentiszteleti és Szentségi Fegyelmi Kongregáció, *Homiletikai direktórium*. Római dokumentumok XLIV, Budapest, Szent István Társulat, 2016.; Kiss Áron, *A XVI. században tartott magyar református zsinatok végzései*, Budapest, 1881.; Kudora János: *A magyar katolikus egyházi beszéd irodalmának ezeréves története 896-1896*. Budapest, 1902.;

Kudora János: *Katolikus egyházi szónoklattan. Példákkal megvilágítva és a szónoklat történelmi vázlatával bővítve*. Budapest, 1891.; Lukácsi Zoltán: *Szószer és világosság. A magyar katolikus prédikáció a felvilágosodás korában*. Győr, 2013.; Madas Edit: *Középkori prédikációirodalmunk történetéből. A kezdetektől a XIV. század elejéig*. Debrecen, 2002. (<https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/101437/CSK025.pdf;jsessionid=71EC7FE200452FE50A09FF52C6D62F28?sequence=1>); Masznyik Endre: *D. Luther Márton egyházszervező iratai történelmi rendbe szedve, bevezetésekkel és magyarázó jegyzetekkel*, IV. kötet, Pozsony, 1908.;

Mihalovics Ede: *A katolikus prédikáció története Magyarországon I. kötet. A kereszténység behozatalától Pázmányig*. Budapest, 1900.; Mihalovics Ede: *A katolikus prédikáció története Magyarországon II. kötet. Pázmány Pétertől napjainkig*. Budapest, 1901.; Mitrovics Gyula: *Egyházi szónoklattan. Tekintettel a magyar egyházi beszéd-irodalomra*. Sárospatak, 1878., Debrecen, ²1911.;

Nagy István: *Szemelvények a keresztyén prédikáció történetéből*. Budapest, 2009.; Nemeskürty István: *A XVI. század utolsó három évtizedének postillairodalmából*. In: *Irodalomtörténet* XLV (1957) 453-466.; Pap Ferenc: *Az egyházi év*. Budapest, 2016.; Rác Béla: *Két évszázad a magyar református igehirdetés történetéből. (1711-1914) Homiletikai tanulmány. I. kötet*. Gyula, 1931.;

Ravasz László: *A gyülekezeti igehirdetés elmélete (Homiletika)*. Pápa, 1915.; Rézbányai József: *Az egyházi szónoklat kézikönyve*. Budapest, 1902.; Szabó Géza: *A homília története*. Budapest, 1967/68., ²1974/75., ³1980/81.; Szelestei Nagy László (szerk.): *Régi magyar prédikációk 16-18. század*. Budapest, 2005.; Tóth Ferenc: *Homiletika*. Győr, ²1814.; Tóth Mihály: *Egyházzónoklattan. Az egyházi beszéd rövid történelmével, hittanhallgatói részére készítette, s kiadta Tóth Mihály*. Debrecen, 1866., ²1878.; Tóth Mihály: *Magyar protestans egyházzónoklat történelme. Kutfők után dolgozva magyar prot. Hitszónokok nyomtatott vagy kéziratban levő munkáiból. Mutatványokkal, s az egyházi beszédek bírálataival, a reformációtól a mai időkig. Első kötet*. Debrecen, 1864.

HT RSVS020 TEOLÓGIAI ESZTÉTIKA				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Békési Sándor				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév: 10	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A tantárgy annak ismeretét tartalmazza, miszerint az esztétika, a természeti és művészeti szép kérdése egyáltalán nem az egyházi gyakorlat függeléke csupán, mintegy mellőzendő, legjobb esetben adiaforon a nagy hitigazságok mellett, hanem teológia lényegi részét képezi. Azt bizonyítja, hogy az eddig a hallgatók által megismert fő teológiai artikulások, a teremtéstan, a szentháromságtan, a krisztológia, a szótérológia, a pneumatológia és az eszkhatológia végső soron a szép egyetemes forrásának, a legfőbb szépnek megnyilvánulásai. A kurzus célja tehát, hogy a kultúrát és azon belül az esztétikai ítéletet a hallgató majd élete és munkája során ne a teológiai felismerések nélkül, hanem azokkal szoros kapcsolatban fogalmazza meg. Lelkipásztor és hittantanár mellett különösen ajánlott azon bölcsészhallgatók részére, akik későbbi munkájuk révén valamilyen módon esztétikai ítéletet alkotnak.</p>				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1) Az esztétika és a szép újraértékelése 2) Creatura: A teremtés mint a szépre utaló viszony 3) Cultura: Az istentisztelet mint a szépnek átélése 4) A kultúrának kairosza 5) A kultúrának kosmosza 6) A kultúrának drámája 7) Creativitas: Az új teremtés mint a szépnek elővételezése 8) A kreativitás transzcendenciája 9) A kreativitás evidenciája 10) A kreativitás immanenciája 11) A művészet: Az isteni megváltás mint a szépet hordozó tett 12) A művészet megnyilvánulásai 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az előadások anyagának és a megadott irodalom ismerete.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
Békési Sándor: <i>ERGON. A keresztyén esztétika teológiája.</i> Budapest, 2010, Mundus				

HT ÉRTÉ377 EGYHÁZI ÉNEK A NÉPHAGYOMÁNYBAN 2

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus keretein belül a hallgatók megismerhetik az egyházi ünnepekhez kapcsolódó népszokásokat, nagy hangsúlyt fektetve a hozzájuk tartozó énekekre. A félév során a nagybőjtől pünkösdig terjedő időszak anyagát ismerhetik meg a hallgatók, a kurzus végén pedig egy rövid előadáson számolhatnak be a félév során megszerzett ismereteikről. A kurzuson való részvételnek nem előfeltétele az Egyházi év a néphagyományban c. kurzus teljesítése.

HT ÉRTÉ378 ÉNEKLÉS A HITOKTATÁSBAN

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus során a hallgatók betekintést nyerhetnek a gyermekek számára készült énekgyűjtemények történetébe, megismerhetik napjaink kiadványait és a korszerű ének-zene oktatásból kölcsönzött módszertani ismeretekkel gazdagodhatnak.				

HT ÉRTÉ193 KAMARAZENE				
Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Erre a kurzusra várjuk azokat a kottaolvasó hangszereseket és énekeseket, akik szívesen belekóstolnának a 17. század egyházi kötődésű kamarazenei repertoárjába.				

**HT ÉRTÉ027, HT ÉRTÉ029, HT ÉRTÉ031, HT ÉRTÉ033, HT ÉRTÉ035 EGYETEMI
KÓRUS II, IV, VI, VIII, X**

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Erre a kurzusra várunk mindenkit, aki szívesen énekel, és megismerkedne a később a gyülekezeti kórusokban is hasznosítható, egyszerűbb irodalommal.				

HT BSVS189 MODERN HÉBER (IVRIT) KEZDŐKNEK II.

Tantárgy felelőse: Dr. Egeresi László Sándor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: Megbeszélés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: a bibliai héber 1. és 2. kurzusok teljesítése	
Tantárgy előadója: Dr. Egeresi László Sándor				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: ősz	Ajánl ott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: otthoni és órai munka
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus két félév során igyekszik lerakni a modern héber nyelvi alapjait. A kurzív írás elsajátítása, a pontosan szövegolvasás gyakorlása, beszélgetések gyakorlása hétköznapi témák köré építve (bemutatkozás, tájékozódás, vásárlás, utazás, környezetünk leírása stb.) Cél: előző félévben megszerzett ismeretek (Raj Tamás: Modern héber kezdőknek I.) átismétlése és alkalmazásának gyakorlása <u>Létszám:</u> max. 8 fő (kizárólag 2-5. éves, lelkész szakos hallgatóknak)				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none">- a szemináriumok látogatása- szemeszter végén egy 30 mondatból álló levél megírása önállóan megadott téma alapján- az oktató által ivritül feltett 10 kérdésre felelni az utolsó szemináriumon				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<u>Tananyag:</u> <ul style="list-style-type: none">▪ Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek II. (hanganyaggal, elérhető nyomtatott és digitális pdf formában)				

HT BSVS190 READING OLD TESTAMENT LITERATURE I.

Tantárgy felelőse: Dr. Egeresi László Sándor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: Megbeszélés alapján	Előtanulmányi kötelezettségek: a bibliai héber 1. és 2. kurzusok teljesítése 2-5. éves hallgatóknak	
Tantárgy előadója: Dr. Egeresi László Sándor				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánl ott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: otthoni és órai munka

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

- 1) angol nyelvű szakfolyóiratokkal ismerkedés, tanulmányokból önálló fordítás és annak ismertetése
- 2) közös munkával segíteni az alapvizsga dolgozat és szakdolgozat angolnyelvű szakirodalmi háttérének megismerését, ezáltal buzdítva az angol nyelvű irodalom bátrabb, rendszeresebb, végső soron pedig önálló használatát.
- 3) OTDK előkészítés (szakcikkgyűjtése és fordítása)

A résztvevők lehetőséget kapnak arra, hogy az általuk választott kommentárból is dolgozhassanak. Ha valaki fordítást szeretne megjelentetni egy hivatalos tudományos lapban vagy kötetben, örömmel veszem és támogatom!

purpose:

- 1) Introduction to the English literature of Old Testament research with special emphasis on commentaries (series, the language and vocabulary of OT commentaries, general structure etc.)
- 2) The common interactive work is going to help the students' intent for using scholarly publications in writing papers. Final aim: using commentaries independently.

Among the tasks I give the chance to use commentaries chosen by the participants. If one would like to publish a translation in an official scholarly periodica or monograph he or she is supported and welcome!

Kötelező irodalom:

angolul: klasszikus és legújabb kommentárok, gyakorlatiasabb és nehezebb nyelvezetű (nyelvészeti vagy kortörténeti vagy régészeti súlypontozású) kommentárokból válogatás, valamint a hallgató által hozott anyag. Továbbá angol nyelvű bevezető munkákat az egzegézisbe pdf formátumban ad az előadó.

helyszín: megadott tanterem / Török Pál Könyvtár

HT BSVS194 / HT ÉRTÉ380 AZ ÚN. „EGYSZERŰ FORDÍTÁS” ÚJSZÖVETSÉGI SZÖVEGÉNEK (2003) VIZSGÁLATA

Tantárgy felelőse: Dr. Pecsuk Ottó	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Pecsuk Ottó				
Előadók fogadóórái: megbeszélés szerint: opecsuk@yahoo.com	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: Szemináriumi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy egzegetikai és fordítástechnikai szempontból megvizsgáljuk a Bible League által kiadott úgynevezett „Egyszerű fordítás” elnevezésű magyar nyelvű bibliafordítás újszövetségi szövegét. Ez a kiadás meglehetősen népszerűsége miatt elsősorban a szabadegyházak gyülekezeteiben is, de még a református bibliaolvasók között is. Azt vizsgáljuk meg, hogy az egyszerűsített fordítási megoldások mögött milyen egzegézis és mennyire pontos görög szövegértés húzódik meg.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Óramegbeszélés; 2. Az „Egyszerű fordítás” elvei, módszerei, forrásai; 3. Evangéliumok: Mt-Mk
4. Evangéliumok: Lk-ApCsel; 5. Jánosi irodalom: Jn-1-3Jn-Jel; 6. Páli levelek: Róm; 7. Páli levelek: 1-2Kor; 8. Páli levelek: egyéb; 9. Páli levelek: egyéb; 10. Zsid; 11. Katolikus levelek; 12. Értékelés

Évközi tanulmányi követelmények:

- Órai referátum
- Szemináriumi dolgozat

Maximális hiányzás 3 alkalom. Az érdemjegy az órai referátumok (33,33%), a diszkusszióban való részvétel (33,33%) és a szemináriumi dolgozat (33,33%) összesítéséből adódik.

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok és ajánlott irodalom:

- *Újszövetség. Egyszerű fordítás.* H.n.: The Bible Leagues (TBL Magyarország Alapítvány), 2003.
- <https://www.bible.com/hu/versions/198-efo-biblia-egyszeru-forditas> (utolsó megtekintés: 2019. január 15.)
- J. P. Louw – E. A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains.* Vol. I-II. New York: United Bible Societies, 1988–1989.
- Varga Zsigmond J., *Újszövetségi görög–magyar szótár.* Budapest: Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1992.
- Fabiny T., Pecsuk O. és Zsengellér J. (szerk.), *Felebarát vagy embertárs. Bibliafordítások és használatuk a mai Magyarországon.* Budapest: Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvány–Luther Kiadó–Kálvin Kiadó, 2014.
- *A The Bible Translator* c. folyóirat releváns tanulmányai és a *United Bible Societies Handbooks for Translators* kötetei

HT GSVS010 – MISSZIOLÓGIA

Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Órarendi információ:		Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. László Emőke	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 3		
Oktató(k) elérhetősége:	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: VI.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Betekintést nyerni az apologetika történetébe, modern útkeresésébe, módszereibe és kérdéseibe.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A 21. században az európai protestáns keresztyénség a legnagyobb kihívásokkal már nem a világ „négy sarkán” találkozik, hanem saját társadalmi, kulturális és egyházi határain belül. Ma, amikor a protestáns egyházak tömegével veszítik el tagjaikat, különösen is fontossá válik azoknak a kérdéseknek a megválaszolása, hogy milyen hatások távolítanak el a hittől, hogyan lehet kapcsolatot teremteni az igehirdetés és a hallgató között, melyek azok a kérdések, melyek megválaszolását nem kerülhetjük meg, s milyen formában találkozunk e kérdésekkel. Napjainkban ismét sürgetően hangzik el felénk az intés: Legyetek készen számot adni a bennetek levő reménységről, s a hívó és nem hívó közötti párbeszédben a keresztyénség lényegét ragadjuk meg.

A kurzus keretében röviden megismerkedünk a hitvédelem történetével, a pluralista társadalom kihívásaival a modernkori hitvédelem teológiai alapjaival, lehetőségeivel és korlátaival. Az órai alkalmakon nagy hangsúlyt fektetünk az ajánlott irodalomból válogatott szemelvények folyamatos és közös feldolgozására.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel minden az órákon, a feldolgozandó szövegek folyamatos feldolgozása, együtt gondolkodás; szemeszter végén 8-10 old. beadandó dolgozat készítése megbeszélrt témában.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

- E. McGrath: *Híd. Új utak az apologetikában.* Harmat, Budapest, 1997
- E. McGrath: *Az ateizmus alkonya – A hitetlenség térhódítása és hanyatlása a modern világban.* Kalligram, Pozsony, 2008.
- L. Newbiggin: *Evangelium a pluralista társadalomban.* Harmat, Budapest, 2006
- F. A Schaeffer: *Aki van.* Harmat, Budapest, 1996
- A.C. Dulles: *A History of Apologetics.* San Francisco, 2005³
- T. Keller: *Hit és kételkedés. Meggyőző érvek Isten mellett.* Harmat- Koinonia, Kolozsvár-Budapest, 2012
- Vanyó László (szerk.): *II. századi görög apologeták,* Szent István Társulat, Budapest, 1984
- C.S. Lewis: *Keresztény vagyok.* Harmat, Budapest, 2006
- Szalai András: *Más Jézus, más lélek, más evangelium.* Harmat, Budapest, 1998
- Szűcs Ferenc: *Egyházi nyelv és jelenlét a misszióban.* In Békési Sándor (szerk.): *Ki szíveket tanít.* Budapest, 2006.

HT RSVS010 – ÖKUMENIKA				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. László Emőke	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: X.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Megismerkedni az ökumenikus mozgalom történeti összefüggéseivel, kihívásaival, a felekezeti dialógusok teológiai értelmezésével dogmatikai és felekezettudományi szempontból; betekintést nyerni az MRE ökumenikus kapcsolataiba, munkájába.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés az ökumenikus mozgalomba 2. Jézus Krisztus és az Egyház kezdete; történeti egyház-megoszlás. 3. Az első lépések az új viszonyok irányába. Korai egyházi egységmozgalmak. 4. Az Egyházak Világtanácsa alapítása és fejlődése. 5. A római katolikus és ortodox egyház belépése és hozzájárulása. 6. Teológiai dialógus a kiengesztelődés érdekében. 7. Protestáns egységtörekvés. Leuenbergi Konkordia 8. A keresztség, az úrvacsorai közösség és a közös szolgálat kérdése a Limai Dokumentum alapján. 9. A protestáns- római katolikus, valamint a protestáns-ortodox párbeszéd teológiai alapvetései és kérdései 				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Az ajánlott irodalom folyamatos és közös feldolgozása Házi dolgozat				
Kötelező irodalom:				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ch. Link, U. Luz, L. Vischer: „... kitartóan résztvettek... a közösségben...”. Bp. 2004. ▪ Bajusz Ferenc: Az Egyházak Világtanácsa. Bp. ▪ Bajusz Ferenc: Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái I-II. Bp. 1985. ▪ W. Niesel: Az Evangélium és az Egyházak. Kolozsvár, 1979. ▪ Th. Wieser (szerk.): A Dialogue in the Transit Lounge of the Ecumenical Movement. Genf, 1986. ▪ Th. Torrance (szerk.): The Incarnation: Ecumenical Studies in the Nicene-Constantinopolitan Creed. Edinburgh, 1981. ▪ Hafenscher Károly (szerk.) 50 éves az Ökumenikus Tanács Magyarországon. Bp., 1993. ▪ Th. E. Fitzgerald: The Ecumenical Movement: An Introductory History. Westport, 2004. ▪ E. Fahlbusch: A protestantizmus feladatai a II. Vatikáni Zsinat után. In: Theol. Szemle. 1967, 263-265. ▪ Bucsay Mihály: A keresztyén egység ügye a magyar ökumené történetében. ▪ W. Dantine: A Leuenbergi Konkordia értelme és szerepe. In: Theol. Szemle. 1973, 91-95. ▪ Berki Feriz-Pásztor János: Az úrvacsora kérdése a katolikus-protestánt párbeszédben. In: Theol. Szemle. 1977, 226-232. ▪ M.v. Elderen: Az EVT és a Római Katolikus Egyház. In: Theol. Szemle. 1987, 162-167. ▪ Boross Géza: Keresztség, úrvacsora, lelkesi szolgálat. In: Theol. Szemle. 1986, 193-211. ▪ Pásztor János: Megbékélés az Egyházban és az Egyházak között. In: Theol. Szemle. 1996, 134-130. ▪ M. Mackay: Ökumenikus perspektívák ma. In: Theol. Szemle. 1996, 140-148. ▪ Reuss András: Reformatori hittel a pluralista társadalomban. In: Theol. Szemle. 1996, 42-49. ▪ Berki Feriz: Ortho-doxia és az Egyházak Világtanácsa. In: Theol. Szemle. 1998. 332-336. 				

- Pásztor János: Az istentisztelet értelmezése az ökumenikus mozgalomban és az egyház önértelmezésében. In: Theol. Szemle. 1998, 277-282.
- Pásztor János: Ökumené és globalizáció. In: Theol. Szemle. 2001, 92-96.
- Pásztor János: Az ökumenikus Chartáról. In: Theol. Szemle. 2002, 227-234.
- K. Reise: Az ökumenikus mozgalom problémái és feladatai a 21. században. In: Theol. Szemle. 2009, 233-238.

HT RSVS159 FELEKEZETISMERET - SZIMBOLIKA				
Tantárgy felelőse: Dr. Szűcs Ferenc	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. László Emőke	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy célja megismertetni a hallgatókkal a református egyházon kívül a különböző keresztyén felekezetek sajátosságait: kialakulásuknak történetét, a magyar történelemben betöltött szerepüket és helyüket, teológiai alaptanításukat, ünnepeiket és istentiszteletüket, liturgiájukat, szervezeti felépítésüket, jellegzetes egyházművészetüket, amennyiben van, szerzetesrendjeiket, illetve szolgálatuknak legjellemzőbb területeit.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A félév során a tárgyalt különböző felekezetek sajátosságuk szerinti részletezettséggel:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Monofizita egyházak 2. Keleti ortodox egyházak 3. A Római Katolikus Egyház 4. Unitárius Egyház 5. Magyarországi kisegyházak (baptisták, metodisták, pünkösdisták, Hetednapi Adventista Egyház) 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Aktív részvétel. Az előadáson elhangzottak és a megadott irodalom alapján történő számonkérés a félév befejeztével				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valamennyi alkalommal a megfelelő témában az előadó irodalommal látja el a hallgatókat. 				

HT BSVS195 / HT ÉRTÉ380 NŐK AZ EGYHÁZBAN ÉS A SZOLGÁLATBAN				
Tantárgy felelőse: Dr. László Emőke	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Dr. László Emőke és Dr. Pecsuk Ottó				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A szeminárium célja, hogy segítségével az érdeklődő diákok megkezdjék a nők egyházban betöltött fontos és sok kérdést, néha vitát is generáló kérdésének a feldolgozását és megvitatását a bibliai alapoktól kezdve az egyháztörténeti, dogmatikai és etikai kérdéseken át napjaink égető egyházsociológiai témáiig.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Óramegbeszélés; Bibliai alapok (Ósz, Úsz), Óegyház, Középkor, Reformáció és napjaink. Nők az egyházban, szerepek és elvárások. Női lelkészség elméletben és gyakorlatban. Összefoglalás;				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<ul style="list-style-type: none"> - Órai referátum - Diskusszió - Szemináriumi dolgozat 				
Maximális hiányzás 3 alkalom. Értékelés szempontja (33,33% referátum; 33,33% diskusszióban való részvétel; 33,33% szemináriumi dolgozat)				
Ajánlott irodalom:				
K. E. Bailey: „Women in the New Testament: A Middle Eastern Cultural View” in <i>Theology Matters</i> 2000/6. 1-11.				
Nathan J. Barnes: <i>Reading 1 Corinthians with Philosophically Educated Women</i> . Eugene, OR: Pickwick, 2014.				
Kathryn D. Blanchard és Jane S. Webster (szerk.): <i>Lady Parts: Biblical Women and The Vagina Monologues</i> . Eugene, OR: Wipf & Stock, 2012.				
R. Epting: <i>Szabadon az Úr szolgálatában: Nők az egyházban és a társadalomban</i> , Budapest, 1994.				
Fazakas Sándor (szerk.): <i>A protestáns etika kézikönyve</i> , 2017.				
- Az egyházi szolgálatok etikája (359-402).				
E. Ferguson: <i>A kereszténység bölcsője</i> , Budapest, 1999 (75-82)				
R. M. Frye: <i>Az Istennel kapcsolatos nyelv és a feminista nyelvezet</i> , Egyház és világ, III/4 (1992), 4-8.				
Karsay Eszter: <i>Férfi és nő megváltozott viszonya korunk gazdasági, társadalmi és egyházi életében</i> , Theol. szemle, 1986, 293-299.				
Ch. von Kirschbaum: <i>The Question of Woman</i> , Grand Rapids- Cambridge, 1996				
- Jesus Christ and the Church – Men and Women (55-76)				
- Women in the Life of the Church under the New Covenant (77-94)				
- The Ministry of Women in the Proclamation of the Word (I, 95-120)				
- The „Mother of All Living” (121-138)				
Kocsis Elemér: <i>Új szövetség férfi és nő között: A család szerkezeti változásai, mint ker. szociáletikai probléma</i> , Confessio, 1978/1.				

- Kürti László: *A Biblia a nők lelkészi szolgálatáról*, Confessio, 1980/4.
- G.W. Locher: Református egyházkormányzat, Confessio, 2008/3 (egyetemes papság-felszentelt tisztség témához)
- Gary Macy, *The Hidden History of Women's Ordination*. Oxford: OUP, 2007.
- W. A. Meeks: *The First Urban Christians*, New Haven-Londos, 1983
- Women in the Greco-roman city, 23-25
- E. Moltmann: *Új irányvonalak a feminista teológiában*, Confessio, 1979/3.
- Alicia D. Myers: *Blessed among Women? Mothers and Motherhood in the New Testament*. Oxford: Oxford University Press, 2017
- W. Pannenberg: *Rendszeres teológia*, Budapest, 2006.
- Az ember rendeltetése (144-180)
- Kaisa-Maria Pihlava: *Forgotten Women Leaders: The Authority of Women Hosts of Early Christian Gatherings in the First and Second Centuries C.E.* Helsinki: Finnish Exegetical Society, 2017.
- R. R. Ruether: Isten női arca: napjaink egyik vallásos kihívása, Egyház és világ, II/11 (1991), (5-10).
- Sárai Szabó Katalin: „Családi élet őrzői, magyar református anyák, asszonyok...”: *Nők a kté világháború közötti református egyházi sajtóban*, Médiakutató, X.évf.1., 2009, 83-93
- Uő.: *Az egyházi „társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása”: Nők a ref. egyházban a 19-20.sz. fordulóján*, Médiakutató, XIV.évf.1.,2013, (41-51)
- Sebestyén Jenő: *Az isteni elhívattatás öntudata a református ember életében*: Budapest, 194, (1-16).
- J. Stott: *Korunk égető kérdései*, Budapest, 2009.
- Nők, férfiak és Isten (vezetés, nők tanítása kérdésköre, 359-390)
- Szücs Ferenc: *Nők és férfiak együttműködése*, 2006, Kézirat
- Nő és/vagy lelkész*, THÉMA, 2004/1.
- Bevezető gondolatok a témában
 - A női lelkészség jövője
 - A női teológia Magyarországon a nyugati teológiák tükrében
 - Nő és férfi, lelkésznők és lelkész férfiak az egyházban – svájci szemmel
- Női lelkészség a gyakorlatban
- J. L. Thompson: *J. Calvin and the Daughters of Sarah: Women in Regular and Exceptional Roles in the Exegesis of Calvin, His Predecessors, and His Contemporaries*, Geneve, 1992
- Eve in the History of Exegesis: The problem of the Image of God (65-105)
 - Eve in the History of Exegesis: Arguments for Women's Subordination 107-159)
 - Calvin and Exceptional Women in the OT (161-185)
 - Women as Prophets and Teachers in the NT (187-225)
 - Women, Adiphora, Polity and Change (227-267)
- The Ministry of Women in the Proclamation of the Word (II, 173-202)
- Török István: *Etika*, Amsterdam, 1988, 12.f. (családi közösség)
- Török István: *Dogmatika*, Kolozsvár, 2006, 20. és 30.fej.
- Veres Ildikó (szerk.): *Nők és normák a hazai protestáns bölcseletben és életvilágban*, Kolozsvár, 2017.
- Nőképek a magyar protestáns gondolkodók koncepcióiban (11-52)
 - „A református nő lelki világa” – egy retorikai elemzés tükrében (53-104)
 - A női munka a református egyházban a 20. sz. első felében, mint a normakövető emancipáció lehetősége (105-171)
 - A női emancipáció: a bibliai üzenet gyümölcse, s az egyháznak szegezett kihívás (15-49)
 - A nők alárendelt helyzete avagy bibliai textusok egyoldalú értelmezése (50-64)

- Új látásmód és új lehetőségek a nők előtt az élet minden területén. (65-134)
 - modern nők konfliktushelyzetei (65-74)
 - Lelkészfeleség szerep (75-87)
 - Hol és miként tudják a nők képességeiket hasznosítani (88-101)
 - A férfi és nő új látószögéből (102-113)
 - A nők várható integrációja az egyházban (114-134)

Ben Witherington: *Women in the Ministry of Jesus*. Cambridge: CUP, 1984.

Uő.: *Women in the Earliest Churches*. Cambridge: CUP, 1988

Uő.: *Women and the Genesis of Christianity*, Cambridge: CUP, 1990

N. T. Wright: „Women’s Service in the Church: The Biblical Basis”

(<http://ntwrightpage.com/2016/07/12/womens-service-in-the-church-the-biblical-basis/>)

Zámbó András: *Mondhat-e újat a feminista teológia?* Budapest, 1996.

HT ÉRTÉ371 IDEAS ON STATE, LAW, POWER AND POLITICS: POLITICAL PHILOSOPHY OF LUTHER AND CALVIN				
Course Supervisor: Dr. habil. Birkás Antal	Number of Lessons per Week: 2	Course Schedule: Wednesday/ Thursday 16-17:30	Prerequisites: Intermediate Level English Skills	
Instructor's Name: Dr. habil. Birkás Antal				
Consulting Hours:	Credit Points Value: 4	Course's Semester: 2018/2019 Spring	Recommended Semester:	Evaluation: „Gyakorlati jegy”
Language: English	Type of Course: Seminar			Method of Evaluation: short essay
Course Description:				
The course is designed to introduce students to the thinking of the greatest reformers Luther and Calvin. The aim of the course is to analyse Christian political philosophy and to see the effects of Protestantism on the development of our political thinking.				
Schedule:				
First meeting: The Protestant Reformation: Origins, Impact and Heritage (Historical overview: the main European connections; The start of reformation in Hungary; Spread of the new faith; Legacy of the reformation).				
Second meeting: meeting with bishop Péter KONDOR (Southern Diocese of the Evangelical Lutheran Church of Hungary). The present situation of Protestantism in Hungary.				
Third meeting: Luther and Calvin on State, Power, Law and Politics. The heritage – the development of our political thinking; constitution, decision making, involvement in politics, Beruf-avocaion, economics etc.				
Recommended Literature:				
BIRKÁS, Antal: State and Church. Luther's View: The Two Kingdoms. In: 4th International Conference of PhD Students. University of Miskolc, Hungary. 11-17 August 2003.				
FAGGYAS, Sándor and KORÁNYI, András: Reformation for 500 years. Protestáns Újságírók Szövetsége. Budapest. 2015.				
HÖPFL, Harro: Luther and Calvin on secular authority. Cambridge Texts in the History of Political Thought. Cambridge University Press. 2005.				
TROELTSCH, Ernst: Protestantism and Progress. A Historical Study of the Relation of Protestantism to the Modern World. Williams and Norgate, London. G. P. Putman's Sons, New York. 1912.				

HT ÉRTÉ372 POLITOLÓGIAI ALAPISMERETEK TEOLÓGUS HALLGATÓK SZÁMÁRA

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Birkás Antal	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: csütörtök	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Birkás Antal				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: aktív órai munka, kollokvium

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A politikatudomány alapjainak, e tudományterület legalapvetőbb alapfogalmainak és alaptémáinak az elsajátítása (politikatudományi és általános társadalomtudományi ismeretek) azzal a céllal, hogy a hallgató képes legyen a politika világának jobb megértésére, a kritikai gondolkodás elsajátítására. A kurzus során (2-3 előadás alkalmával) teológiai vonatkozású témákat (pl. állam fogalma teológiai megközelítésben, egyház fogalma, állam és egyház kapcsolata az európai országokban, média és egyház, ideológiák és kereszténydemokrácia stb.) is érintünk.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Tantárgyi tematika:

1. A kurzus ismertetése, a követelmények és az irodalom megbeszélése. A politikatudomány fogalma, a tudományterület kialakulása, intézményesülése, magyarországi és nemzetközi jelene.
2. A politikatudomány alapfogalmai I.
3. A politikatudomány alapfogalmai II.
4. Politikai kultúra
5. Választói magatartás, választási rendszerek
6. Média és politika I.
7. Média és politika II.
8. Politikai marketing – politikai kommunikáció
9. Köszereplés és beszédírás
10. Alkotmánytan
11. Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban – általános áttekintés
12. Állam és egyház kapcsolata – egy konkrét ország-tanulmány ismertetése

Megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)készségek és (rész)kompetenciák leírása: politikológiai alapismeretek elsajátítása, a politika világának jobb megértése, kritikai gondolkodás. Olyan ismeretek megszerzése, amelyek egy leendő teológus/lelkész számára a mai világban való eligazodást megkönnyítik. A témák között az egyházak és az állam viszonyának a megértését segítő ismereteket is érintünk.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az aláírás feltétele az aktív órai részvétel; a félévvégi jegy feltétele a vizsgaidőszakban sikeresen teljesített kollokvium.

Kötelező irodalom:

BAJOMI-LÁZÁR, Péter: A politika mediatisálódása és a média politizálódása. Forrás: https://mediakutato.hu/cikk/2005_01_tavasz/03_politika_mediatizalodasa/
BIRKÁS, Antal: Állam és egyház kapcsolata: modellek, alternatívák dióhéjban. In Theologiai Szemle. 2011. 2. szám. 108-109 oldalak.
GALLAI, Sándor – TÖRÖK, Gábor: Politika és politikatudomány. AULA kiadó. Budapest. 2005. (az

órán kijelölt és megbeszéltek)

Ajánlott irodalom:

BIRKÁS, Antal: A brit választási rendszer és pártrendszer. In: Fiatal politológusok antológiája. FiPoliT (Fiatal Politológusok Társasága) kiadványa. ANTOLÓGIA Kiadó. 2003. 261-271. oldalak.

BIRKÁS, Antal: Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban. Patrocinium. Budapest. 2018. (az órán kijelölt és megbeszéltek)

BIRKÁS, Antal: Átalakuló pártrendszer. A 2001-es brit választási kampány. In: Politikatudományi Szemle 2001/3-as szám. Budapest. 2001. 55-80. oldalak.

BIRKÁS, Antal: Luther és Kálvin a világi hatalomról. In: Vigília 2017/10-es szám.

BIRKÁS, Antal: Reformáció, államhatalom, politika. Luther Kiadó. Budapest. 2011. (az órán kijelölt és megbeszéltek)

GYURGYÁK, János: Mi a politika? Osiris Kiadó. Budapest. 2004.

**HT ÉRTÉ373 ÁLLAM ÉS EGYHÁZ KAPCSOLATA AZ EURÓPAI UNIÓ
ORSZÁGAIBAN: MODELLEK, ALTERNATÍVÁK**

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Birkás Antal	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: szerda/csütörtök 16-17:30	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Birkás Antal				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánl ott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: órai munka, megtartott kiselőadás, zárthelyi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A félév során részletes bemutatásra kerülnek az állam és az egyház(ak) kapcsolatainak lehetséges formái, a különböző modellek és alternatívák sajátosságai. Mindezt tagállamonkénti bontásban, az előadást és a szemináriumi formát vegyesen alkalmazva teszem, illetve tesszük (a fogalmi tisztázás és a történeti áttekintés után az egyes modellekhez tartozó tagállami példákat vesszük sorra, a legfontosabb sajátosságok kiemelésével, egységes szempontrendszer alapján).

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Tantárgyi tematika:

1. A kurzus ismertetése, a követelmények és az irodalom megbeszélése; a kiselőadások beosztása, ill. megbeszélése. Fogalmi tisztázás I-II. Az állam fogalma (jogi-politológiai és teológiai megközelítés). Az egyház fogalma (teológiai és jogi megközelítés).
2. Történeti áttekintés. Állam és egyház kapcsolata a történelem folyamán. Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban: főbb modellek, alternatívák.
3. Ország-tanulmányok (Svédország)
4. Ország-tanulmányok (Finnország)
5. Ország-tanulmányok (Dánia)
6. Ország-tanulmányok (Franciaország)
7. Ország-tanulmányok (Görögország)
8. Ország-tanulmányok (Olaszország)
9. Ország-tanulmányok (Németország)
10. Magyarország I.: történeti előzmények (a rendszerváltás előtti helyzet bemutatása; a diktatúra kiépülése, koncepciók percek; a Kádár-rendszer és az egyházak)
11. Magyarország II. (Rendszerváltástól napjainkig. Az új jogi/történelmi helyzet és a kárpótlás folyamatának bemutatása.)
12. Magyarország III. (Köznevelési rendszer, aktuális változások, új „egyházi törvény”.)

Megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)készségek és (rész)kompetenciák leírása: összehasonlító módszertan alkalmazása; a jogi és államtudományi ismeretek mellett politológiai, általános társadalomtudományi és teológiai ismeretek bővítése.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az aláírás feltétele az aktív órai részvétel; a félévvégi jegy feltétele a vizsgaidőszakban sikeresen teljesített kollokvium.

Kötelező irodalom:

BIRKÁS, Antal: Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban: modellek, alternatívák. Patrocinium. Budapest. 2018.

Ajánlott irodalom (válogatás!):

ROBBERS, Gerhard: State and Church in the European Union. Nomos. Baden-Baden. 2005.

SCHANDA, Balázs: Magyar állami egyházjog. Szent István Társulat. Budapest. 2000.

Angol nyelvű honlapok (International Religious Freedom Report anyagai, EUREL elemzései)

HT ÉRTÉ371 IDEAS ON STATE, LAW, POWER AND POLITICS: POLITICAL PHILOSOPHY OF LUTHER AND CALVIN				
Course Supervisor: Dr. habil. Birkás Antal	Number of Lessons per Week: 2	Course Schedule: Wednesday/ Thursday 16-17:30	Prerequisites: Intermediate Level English Skills	
Instructor's Name: Dr. habil. Birkás Antal				
Consulting Hours:	Credit Points Value: 4	Course's Semester: 2018/2019 Spring	Recommended Semester:	Evaluation: „Gyakorlati jegy”
Language: English	Type of Course: Seminar			Method of Evaluation: short essay
Course Description:				
The course is designed to introduce students to the thinking of the greatest reformers Luther and Calvin. The aim of the course is to analyze Christian political philosophy and to see the effects of Protestantism on the development of our political thinking.				
Schedule:				
First meeting (22nd of February, 3pm-5pm): The Protestant Reformation: Origins, Impact and Heritage (Historical overview: the main European connections; The start of reformation in Hungary; Spread of the new faith; Legacy of the reformation).				
Second meeting (29 th of March, 3pm-4pm): meeting with bishop Péter KONDOR (Southern Diocese of the Evangelical Lutheran Church of Hungary). The present situation of Protestantism in Hungary.				
Third meeting (26th of April, 3pm-5pm): Luther and Calvin on State, Power, Law and Politics. The heritage – the development of our political thinking; constitution, decision making, involvement in politics, Beruf-avocaion, economics etc.				
Recommended Literature:				
BIRKÁS, Antal: State and Church. Luther's View: The Two Kingdoms. In: 4th International Conference of PhD Students. University of Miskolc, Hungary. 11-17 August 2003.				
FAGGYAS, Sándor and KORÁNYI, András: Reformation for 500 years. Protestáns Újságírók Szövetsége. Budapest. 2015.				
HÖPFL, Harro: Luther and Calvin on secular authority. Cambridge Texts in the History of Political Thought. Cambridge University Press. 2005.				
TROELTSCH, Ernst: Protestantism and Progress. A Historical Study of the Relation of Protestantism to the Modern World. Williams and Norgate, London. G. P. Putman's Sons, New York. 1912.				

HT ÉRTÉ370 GEMEENTEOPBOUW – GERICHT OP DE NEDERLANDSE EN DUITSE KERKEN GEMEINDEAUFBAU AUS DEUTSCHE UND NIEDERLÄNDISCHE ANNÄHERUNG			
Verantwortung: Dr. Kocsev Miklós	Semester-stunden-zahl: N: 30	Tag und Zeitpunkt: Freitag 13,00-14,30 (oder nach Vereinbarung) Hörsaal 125	Voraussetzungen: -
Lehrperson: Dr. Kocsev Miklós			
kocsev.miklos@kre.hu	Kreditwert Kredit 4	Semester: Frühling	Am liebsten für Studenten: von:
Sprache: Deutsch	Veranstaltungsart: Vorlesung + Seminar Arbeit (schriftliche und mündliche Präsentation)		zwischen V-X. Studium Semester
Inhalt und Ziel:			
<p>Er ist vieles in dem Gemeindeaufbau in den letzten 50 Jahren passiert. Beim diese Entwicklungen hat der Deutsche und auch der Niederländische Theologie sehr viel eingebracht. So wollen wir gerne still stehen beim diesen Entwicklungen und der besondere beitrage von Theologen aus der Niederlanden aus zu kriegen. Wie bearbeiten den wichtigsten Punkten der heutigen Europäische Gemeindeaufbau-Theorien von Deutsche und Niederländische – vornehmlich Protestantischen – Gemeinden.</p>			
Vorlesung begleitende Aufgaben:			
Teilnahme an die Vorlesungen und selbständige Arbeit an einem - von unter genannten Autoren – Gemeindeaufbau Literatur.			
Pflichtliteratur:			
<p>Nach eigen Literatúrauswahl von dem erreichbaren Literatur. Die deutsche Fach-Literatur ist vorhanden (normalerweise), der niederländische wird vorgetragen, bzw. einige sind hierunter angegeben.</p>			
Weitere Literatur:			
<p><i>Deutsche Fachliteratur</i> <i>Herbst, Michael:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Missionarischer Gemeindeaufbau in der Volkskirche, 1993. ☐ Spirituelles Gemeindemanagement – Chancen, Strategien, Beispiele, 2001. <p>Noach, Winfried:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeindeaufbau und Gemeindeentwicklung in der säkularen Gesellschaft Taschenbuch –2012. <p>Schwarz, Christian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Natürliche Gemeindeentwicklung in der katholischen Kirche.</i> Vorwort von Paul M. Zulehner. D & D Medien, 2003. <p>Möller, Christian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lehre vom Gemeindeaufbau, Bd. 1 und 2, Göttingen 1987 (3. Auflg.) und 1990. <p><i>Niederländische Fachliteratur</i> Hendriks, Jan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geselecteerde boekenreeks van Jan Hendriks • Gemeinde von morgen gestalten: Modell und Methode des Gemeindeaufbaus. Gütersloh: Gütersloher Verl.-Haus, 1996. • Gemeinde als Herberge: Kirche im 21. Jahrhundert - eine konkrete Utopie. (Ed. Chr. Kaiser) Taschenbuch – 2001. 			

HT ÉRTÉ352 / RSVS314 CHURCH-STATE RELATIONS – HISTORICAL EXAMPLES FROM THE EARLY CHRISTIANITY TO THE PROTESTANT REFORMATION

Course Supervisor: Földváryné Dr. Kiss Réka	Number of Lessons per Week: 2	Course Schedule: TBA	Prerequisites: Intermediate Level English Skills		
Instructor's Name: Dr. Gabor J Lanyi					
Consulting Hours: TBA	Credit Points Value: 4	Course's Semester: 2018/2019 Spring	Recomended Semester:	Evaluation: „Gyakorlati jegy”	
Language: English				Type of Course: Seminar	Method of Evaluation: see requirements below

Course Description:

A detailed study of the relationship between church and state can be essential for anyone who seeks to understand Christianity's present situation in the World and wants comprehend the Western tradition of government, law and society. Historically, that relationship has taken a variety of forms from the state dominating religion; to religion dominating the state; and recent attempts to separate them.

Goals:

This course designed to acquaint students with the formative events, persons and teachings which shaped the relationship between the Christian Church and the secular powers from the Early Christianity to the Reformation Era by the examination of the English translations of original sources. All assigned reading will be provided in electronic format.

Requirements:

Regular reading of the assigned excerpts. Participating students will have to give a presentation in class with handouts, lead discussion about a chosen topic, and submit a 6-8 pages long seminar paper at the end of the course OR two presentations in class with handouts and discussion lead about two chosen topics without submitting seminar paper.

Schedule:

1. Introduction and orientation
2. The State persecutes the Church – The Age of Martyrs (HR p. 1-38)
3. The Church struggles for her freedom – Ambrose of Milan (O'D 66-88)
4. The State dominates the Church – The Justinian Era (O'D 189-194; HR 185-203)
5. The Church makes an alliance with the State – The Franks (BT p. 16-23)
6. The Church challenges the State – The Investiture Contest I. (BT 45-73)
7. The Church challenges the State – The Investiture Contest II. (BT 74-95)
8. The Church dominates the State – The Reign of Pope Innocent III (BT 127-138)
9. The State challenges the Church - The Decay of Papacy (BT 172-192)
10. The Church cooperates with the State – Early Reformation Era (O'D 581-595)
11. The Church leaves the State – The Anabaptist Example (O'D 631-637)
12. The Church rectifies the State - John Calvin (O'D 662-681)
13. The Church overcomes the State – John Knox (O'D 685-694)
14. The State persecutes the Church – French Protestant Example (O'D 711-722)
15. Conclusions

Bibliography:*Textbooks:*

- O'D - O'Donovan, Oliver and Joan Lockwood. *From Irenaeus to Grotius*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1999.
- HR - Rahner, Hugo. *Church and State in Early Christianity*. San Francisco: Ignatius Press, 1992.
- BT - Tierney, Brian. *The Crisis of Church and State, 1050-1300*. Toronto: University of Toronto Press, 1964.

Recommended Literature:

- Burn, James Henderson. *The Cambridge History of Medieval Political Thought c.350-c.1450*, Cambridge: Cambridge University Press, 1988.
- Canning, Joseph. *The History of Medieval Political Thought*. London: Routledge, 1996.
- Canning, Joseph. *Ideas of Power in the Late Middle Ages, 1296–1417*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
- Gavin, Frank: *Seven Centuries of the Problem of Church and State*. New York: H. Fertig, 1971.
- Greenslade, Stanley Lawrence. *Church & State from Constantine to Theodosius*, Westport: Greenwood Press, 1981.
- Lane, Tony: *A Concise History of Christian Thought*, Grand Rapids: Baker Academic, 2006.
- Tierney, Brian. *Empire and Papacy--A Search for Right Order in the World?* New York: Random House, 1977.
- Ullmann, Walter. *The Growth of Papal Government in the Middle Ages*. New York: Routledge, 2010.

HT RSVS076 / HT ÉRTÉ102 – CHRISTIAN SPIRITUALITY				
Responsible for the course: Dr. John Brouwer	Timetable: Thursday, 10:00 - 11:30, BTK Room: BTK 3.300		Prescriptions: (prerequisites) Beginning to intermediate English. A complete set of notes is provided.	
Leader of the course: Dr. John Brouwer	Contact Hours: N: 30	Credit: 4		
jbrouwer@cantab.net	Type: Optional	Semester: 2018-19.2 Spring	Language: English	Evaluation: Practical mark
			Suggested semester: Spring 2019	Method of evaluation: Seminar: lecture, readings and discussion, with a final exam
Course description:				
<p>Spirituality is a ‘hot topic’ today. But what do we mean by Christian spirituality? What is the theology of spirituality. How can we use in our churches? And will it attract people to church?</p> <p>The seminar will teach you how Christian theology and belief can be used in practical areas of church life, and how Christian spirituality is effective to draw people back to church. Since many BTK students attend this seminar, the course allows you to meet and interact with ‘non-reformed people’, to see how they think, to discover how theology can help us connect with them.</p> <p>The course will show how conversations about what it means to be a human can be effective for outreach and evangelism. The seminar will also help you improve your spoken and written English.</p> <p>In today’s Hungarian culture, there are many ideas about our ‘humanity’. Yet Jesus was fully human, and shows us what true humanity is like, theologically and practically. With interactive discussion, we will use the idea of “being human” to introduce and discuss Christian spirituality. We first identify important views in culture. And then we contrast those views with what the Bible teaches about anthropology and spirituality.</p> <p>Lastly, we describe the practical elements of Christian spirituality. This part of the course begins with the separation between God and man, and the question of right relationship with God. How does justification work and what happens after that with sanctification? Broken relationships in families and throughout all levels of society seem to be normal in our modern society. Christian spirituality – deep, personal relationship between God and man – will be offered as a way to begin to heal broken relationships.</p>				
Course content:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Preparatory meeting and Nature of Humanity I: Historic, Government and Family ▪ Nature of Humanity II: Humans in the image and likeness of God ▪ Nature of Humanity III: Teleology - is there purpose and meaning to life? ‘Problem of Evil’ ▪ Nature of Humanity IV: Evil defeated and its consequences ▪ Contrasts Explored: Majesty of God’s holiness vs. corruption of human sin ▪ Can we be right with God? And then what? ▪ Perfect grace and proximate peace: spiritual work for our congregations ▪ God with us: practical consequences for church life ▪ Christian spirituality as an ecumenical bridge 				
Requirements:				
Grade: class participation and short reflection paper.				
Literature:				

- *The Holy Bible* in reliable modern translation -- e.g., ESV, NIV, NASB, NRSV.
 - Augustine, *Confessions*, trans. R.S. Pine-Coffin, London, 1961.
 - Brown, Colin, *The New International Dictionary of New Testament Theology*, Grand Rapids, MI, 1971.
 - *Hoekema, Anthony, *Created in God's Image*, Carlisle, 1994.
 - Lindsley, Art, 'Character' and 'Character, Part Two', *Knowing and Doing* (Fall and Winter: 2006).
 - *Lovelace, Richard, *Dynamics of Spiritual Life*, Downers Grove, IL, 1980.
 - Luther, Martin, *Commentary on Galatians*.
 - *Macaulay, Ranald, and Jerram Barrs, *Being Human*, Downers Grove, IL, 1978.
 - *McGrath, Alister E., *Christian Theology: An Introduction*, 2nd ed., Oxford, 1997.
 - WCC, 'Baptism, Eucharist, Ministry Document' and 'BEM Introduction', Faith and Order Commission, Lima, Peru, 1982.
- * Designates main reading text

HT ÉRTÉ 214 / RSVS 163 – BRITISH AND AMERICAN APPROACHES TO THEOLOGY

Responsible for the course: Dr. John Brouwer	Timetable: Wednesday: 16:00-17:30 HTK		Prescriptions: Beginning to intermediate level English.	
Leader of the course: Dr. John Brouwer	Contact Hours: N: 30	Credit:	To assist with English, all notes and handouts are provided. A vocabulary list of key theological terms is provided.	
jbrouwer@cantab.net	Type: free choice	Semester: Spring 2019	Language: English	Evaluation: Practical mark
			Suggested semester:	Method of evaluation: Participation in class

Course description:

The purpose of the course is to survey important British and American theological writers and thinkers, from the seventeenth to the twenty-first century. We will explore both the content of their theology and their approach to theology. How do they view Theology and what is their practice of Theology?

The opportunity to interact with “non-theologians” is also part of the seminar. A limited number of BTK students will join us, exposing theological students to peers from the “real-world”, who ask practical questions from the stand point of the lay person. Last, the course is in English to help you improve your conversational and theological English, and to give you greater confidence with English. (Some of the readings are available in Hungarian)

Course content:

1. William Ames, 17th c. British theologian: prolegomena, purpose and practice of theology.
2. John Bunyan, 17th c. British pastor and author of *Pilgrim’s Progress*: other than the Bible this is *the* most translated book ever written (important and practical theology in narrative form).
3. Jonathan Edwards, 18th c. American theologian/pastor: “America’s Greatest Theologian”.
4. William Wilberforce, 18th-19th c. British reformer, M.P. and cultural thinker: theology provided basis for lifelong work to abolish the slave trade, and then slavery throughout British Empire.
5. C.S. Lewis, 20th c. British author: best writer and thinker of 20th c. to present Christian faith to ‘modern’ world.
6. Gordon Lewis and Bruce Demarest, 20th-21st c. American theologians: developed “integrative” approach to theology.
7. Thomas C. Oden, 20th-21st c. American theologian: draws on Patristic sources, and important thinker concerning “modernity” in East and West.
8. Wayne Grudem, 20th-21st c. American theologian: main Reformed theologian in America.

Requirements:

Participation in class discussions: interaction will be in an informal and friendly environment. A short reading will be given each week, which we shall interactively

discuss in class. Grading: class attendance and participation or short reflection paper at the end of the semester.

Literature:

- William Ames, *The Marrow of Theology*, ed. John D. Eusden, reprinted Grand Rapids, 1968.
- John Bunyan, *Pilgrim's Progress*, reprinted Westwood, NJ, n.d.
- Jonathan Edwards, 'The Excellency of Christ', CCEL e-edition.
- William Wilberforce, *Real Christianity*, reprinted Colorado Springs, 1982.
- C.S. Lewis, *Mere Christianity*, reprinted London, 1996. (available in Hungarian)
- Gordon Lewis and Bruce Demarest, *Integrative Theology*, Grand Rapids, 1996.
- Thomas C. Oden, *Systematic Theology*, New York, 1987.
- Wayne Grudem, *Systematic Theology*, Grand Rapids, 1994.

HT ÉRTÉ362 SHAKESPEARE ÉS A RENESZÁNSZ DRÁMA				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Bársony Márton				
Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A kurzus Shakespeare drámai művészetével foglalkozik egy olyan korban, amelyben vallás, ritualitás és (a színházi) művészet még szorosan kapcsolódik egymáshoz.</p> <p>Az bevezető, az alapokat bemutató, tapogatózó elméleti stúdiumok után valódi reneszánsz műalkotásokra is alkalmazzuk a karnevál-kutatás rituális irodalomelméleti és „kvázi-esztétikai” sablonját. A kurzus elméleti és drámaelméleti alapokon segíti egy protestáns világ (az Erzsébet- és Jakab-korabeli Anglia) színházának, illetve az irodalomtudomány legnagyobb hatású (protestáns) művészenek megértését. Célunk egy félig vallás-fenomenológiai, félig esztétikai „interpretációs sablon” segítségével új megvilágításba helyezni vallás és művészet egymáshoz való viszonyát a 16. és 17. századi színházi hagyományban.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja:</i>				
<p>1. óra. Óramegbeszélés, bevezető A karneválról, mint történelmi, irodalomelméleti, esztétikai fogalomról. A ritualitás jelentősége az esztétika-előtti színházi művészetben.</p> <p>2. óra. A karneváli világ Az idő és a tér a középkorban (Mircea Eliade, Aron Gurevics). Liminalitás, transzgresszió, átmeneti rítusok (Victor Turner), homo sacer (Ernst Kantorowicz, Giorgio Agamben). A koraújkori karnevál (Mihail Bahtyin), Francois Rabelais, népi apofatikus kultúra.</p> <p>3. óra. A <i>par excellence</i> bohóc I. A bohóc, mint a karnevál médiuma. A bohóc-jelenség antropológiai és fenomenológiai megközelítései. Victor Turner: <i>A rituális folyamat. Struktúra és antistruktúra/A Rochesteri Egyetemen (Rochester, New York) 1966-ban tartott Lewis Henry Morgan-előadások.</i> (fordította Orosz István) Budapest: Osiris, 2002. 107-144. o. („Liminalitás és communitas” című fejezet) [Mihail Bahtyin: <i>Francois Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája.</i> (fordította: Könczöl Csaba) Budapest: Európa, 1982. 5-26. o. (Bevezetés részlete)]</p> <p>4. óra. A <i>par excellence</i> bohóc II. A bohóc, mint a karnevál médiuma. A világ mint bohócjáték. A bohóc a művészetekben. Natalie Zemon Davies: <i>The Reasons of Misrule: Youth Groups and Charivaris in Sixteenth-Century France.</i> In: Past & Present. 50. (1971. február) 41-75. o.* Joachim Ritter: <i>A nevetésről.</i> (fordította: Papp Zoltán) In: Szubjektivitás, Atlantisz, 2007. 29-55. o.</p> <p>5. A „populáris kultúra” a koraújkorban A reneszánsz karneváli világa, valamint a karnevál ünnepi formái Shakespeare korának Angliájában. Mihail Bahtyin: <i>Francois Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája.</i> (fordította: Könczöl Csaba) Budapest: Európa, 1982. 5-26. o. (Bevezetés részlete) [Michael D. Bristol: <i>Carnival and Theater. Plebeian Culture and the Structure of Authority in Renaissance England.</i> London – New York: Routledge, 1989. 8-58. o.]*</p> <p>6. óra. Bohócok és bolondok a koraújkorban Reneszánsz bohócok és bohóc-játék típusok a kor színházában. Enid Welsford: <i>The Fool: His Social and Literary History.</i> Gloucester: Peter Smith, 1966. 55-75. o.* David Wiles: <i>Shakespeare's clown. Actor and text in the Elizabethan playhouse.</i> Cambridge University Press, 2005. 1-23. o.* [Maurice Lever: <i>Korona és csörgősipka. Az udvari bolondok története.</i> (fordította: Kamocsay Ildikó) Budapest: Európa, 1989.]</p>				

[Enid Welsford itt említett egész könyve]*

7. óra. Lear király, avagy a bolondság dekonstrukciója I.

Miként vizsgálták a *Lear* karneváliságát eddig. Milyen bolond és bohóc-típusok jelennek meg a drámában. Mit mondanak arról, ahogy a bolondságot ma definiáljuk.

William Shakespeare: *Lear király*. (fordította Nádasy Ádám) In: Színház: A Magyar Színházi Társaság Folyóirata. Drámamelléklet. 2010. július – online

Jan Kott: *A „Lear király” vagy „A játszma vége”*. (fordította: Kerényi Grácia) In: Kortársunk Shakespeare. Budapest: Gondolat, 147-197. o.

[William Empson: *The Structure of Complex Words*. Totowa: Rowman and Littlefield, third edition, 1977. 105-157. o. a „The Praise of Folly” és a „Fool in Lear” fejezetek]*

8. óra. Lear király, avagy a bolondság dekonstrukciója II.

A karnevál problematizálása a drámában. A hoax-szerű párhuzamos cselekmény-szerkezet. A világ karneváliságának hiánya.

Enid Welsford: *The Fool: His Social and Literary History*. Gloucester: Peter Smith, 1966. 255-271. o.*

Giorgio Agamben: *Az uralkodó teste*. (fordította: Neumann Anna) In: 2000, (2005. május) – online

[Susan Snyder, *The Comic Matrix of Shakespeare's Tragedies: Romeo and Juliet, Hamlet, Othello, and King Lear*. Princeton: Princeton University Press, 1979. pp. 137-179]*

9. óra. Vízkereszt: „Vigyék innen a bolondot” I.

A *Vízkereszt*, mint tipikus karneváli bohóc-komédia. A dráma, mint bohóc-játékok sorozata.

Michael D. Bristol: *Carnival and Theater. Plebeian Culture and the Structure of Authority in Renaissance England*. London – New York: Routledge, 1989. 72-74. o.*

Wolfgang M. Zucker: *The Image of the Clown*. In: The Journal of Aesthetics and Art Criticism. 12/3. (1954. március), 310-317. o.*

Paul Bouissac: *Semiotics at the Circus*. De Gruyter Mouton, 2010. 104-106. o.*

10.óra. Vízkereszt: „Vigyék innen a bolondot” II.

A komédia, amely tragédiába fordul: Malvolio és a világ karneváliságának megtagadása.

William Shakespeare: *Vízkereszt, vagy bánom is én*. (fordította: Nádasy Ádám) In: Színház: A Magyar Színházi Társaság Folyóirata. Drámamelléklet. 2006. február – online

[C. L. Barber: *Shakespeare's Festive Comedy. A Study of Dramatic Form and its Relation to Social Custom*. Princeton University Press, 2012. 272-296. o.]*

11.óra. Hamlet, „asztán a csend” I.

A „nagytragédia” problematikussága karneváli szempontból. Hol a bohóc a *Hamlet*ben?

William Shakespeare: *Hamlet*. (fordította: Nádasy Ádám) In: Színház: A Magyar Színházi Társaság Folyóirata. Drámamelléklet. 1999. október – online

Maynard Mack: *The World of Hamlet*. In: Shakespeare, The Tragedies: A Collection of Critical Essays. (szerkesztette: Alfred Harbage) Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1964. 44-60. o.*

C. S. Lewis: *Death in Hamlet*. In: Shakespeare, The Tragedies: A Collection of Critical Essays. (szerkesztette: Alfred Harbage) Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1964. 71-74. o.*

12.óra. Hamlet, „asztán a csend” II.

A „nagytragédia”: szerkezeti hiba vagy szerkezeti bravúr? Hamlet, és a karneváli világ vége. Dekarnevalizáció.

Mihail Bahtyin, *Bakhtin on Shakespeare. (Excerpt from “Additions and Changes to Rabelais”)* In: PMLA. 129/3., (2014) 522-537. o.

[James L. Calderwood: *To Be and Not to Be: Negation and Metadrama in Hamlet*. New York: Columbia University Press, 1983] – Akadémiai Könyvtár

[Roland Mushat Frye: *The Renaissance Hamlet: Issues and Responses in 1600*. Princeton University Press, 1984] – Akadémiai Könyvtár

Megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az emberiség legnagyobb hatású művésze, William Shakespeare protestáns művész volt, ráadásul arra a korra volt közvetlen hatása, amelyben a még félig pogány ritualitást őrző katolicizmus, a rideg angol puritanizmus és a „modern esztétika” első ébredező képviselői élet-halál harcot vívtak a színházi művészet meghatározásáért. Shakespeare drámái nem csak ennek a korszaknak múzeumi tárgyai, hanem kritikus tanúságtételei is, ábrázolói mindannak, ami a harcban elveszett. Ebben a világban segít eligazodni az elméleti és dráma-elemző kurzus, amely így segít kialakítani egy olyan művészet-értelmező pozíciót, amelyből történeti tanulságok levonása válik lehetővé.

Évközi tanulmányi követelmények:

Évközben óráról órára egyeztetjük, hogy mely szövegeket kell elolvasni a kurzus haladásának megértéséhez. Ezek jellemzően az óra-leírásokban kapcsos zárójel nélkül szereplő szövegek lesznek. A kurzuson a jegyszerzés feltétele szemináriumi jelenléten felül az, hogy év végéig le kell adni egy 7-8 oldalas szemináriumi dolgozatot (sorkizárt, másfeles sortáv, 12-es betűméret)

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Nádasdy Ádám fordításai: *Lear király* (2010), *Vízkereszt, vagy bánom is én* (2006), *Hamlet* (1999)

Ajánlott irodalom:

Az egyes óráknál külön-külön szerepel a kötelező és az ajánlott irodalom.

HT ÉRTÉ710 KONFESZT 2019/1				
Tantárgy felelőse: Bársony Márton	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Bársony Márton				
Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A KONFESZT félévente két, péntek délutántól szombat délutánig tartó együttlét közismert szakemberekkel, közéleti szereplőkkel, művészekkel, az adott téma képviselőivel. Meghatározott tematika köré szerveződő izgalmas előadások, vitaindító kerekasztal beszélgetések, hajnalig tartó eszmecesterék helyszíne a KONFESZT. Célunk olyan öntudatos fiatalok képzése, akik hidat képezhetnek a kultúra és közélet mostani képviselői és a közeljövő református nemzedékei között.</p> <p>KONFESZT részletes leírás: http://rkk.reformatus.hu/konfeszt A kurzus felvétele mellett a linkelt űrlap is kitöltendő: https://jelentkezés.reformatus.hu/conferences/71 (a felület regisztráció után válik elérhetővé) További információ: refcoo@kre.hu</p>				
<i>A tantárgy rövid programja:</i>				
A 2019 tavaszán esedékes két téma: A mesterséges intelligencia mítosza (2019. február 15-16.) és Magyar kultúra- és filmpolitika (2019. április 5-6.)				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<p>teljesítés feltétele: jelenlét az egész programon, valamint két beszámoló, amelyek terjedelme (egyenként) öt A4-es oldal, 12-es betűmérettel, 1,5-es sortávolsággal.</p> <p>A hallgatónak ismertetnie kell a KONFESZT előadóinak és a kerekasztal résztvevőinek a kurzus tematikájával kapcsolatos álláspontját. Indokolja meg, hogy melyikkel ért egyet, és melyikkel nem. Alakítsa ki a hallottak alapján a saját álláspontját, és részletezze azt a beszámolóban.</p>				

HT ÉRTÉ374 SZÜLŐFÖLDÖN IDEGEN - 21. SZÁZADI KERESZTYÉN MÁRTÍROK ÉS BIZONYSÁGTEVŐK A NAGYVILÁGBAN

Tantárgy felelőse: Siba Balázs	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: hétfő 16 órától	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Literáty Zoltán Siba Balázs				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja az, hogy utánajárjunk és tudatosítsuk azt, hogy hogyan élnek keresztyének a világnak olyan tájain, ahol bár szülőföldjükön élnek, mégis idegennek számítanak. Mit jelenthet bizonyágtevőnek lenni egy olyan kultúrában, amely megtűri a keresztyéneket? Mit jelenthet mártíromságot szenvedni olyan országban, ahol tiltják Krisztus követését? A félév során afrikai, közel-keleti, közép-ázsiai és távol keleti régiók történelmével, szociokulturális és vallási és politikai viszonyaival foglalkozunk, úgy, hogy közben csoportdinamikai és teológiai kérdésekre is reflektálunk. Miért rekesztenek ki egyes csoportok más csoportokat? Hogy lesz valaki bűnbak és áldozat, miért engedi Isten a szenvedést? Hogyan lehet a békét munkálni üldözöttként? Hogyan válhat az áldozatból üldöző, hogyan segíthet az elnyomott az elnyomónak?

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés
2. Afrika 1. (vendégek Ruandából)
3. Afrika 2. (Egyiptom, Nigéria, Szomália, Szudán)
4. Közel-Kelet 1. (Szentföld, Jordánia, Szaud-Arábia)
5. Közel-Kelet 2. (Libanon, Szíria, Irak, Irán)
6. Közép-Ázsia 1. (Üzbegisztán, Türkmenisztán, Kirgizisztán, Kazahsztán)
7. Közép-Ázsia 2. (Tádzsikisztán, Afganisztán, Pakisztán)
8. Távol-Kelet 1.: Dél-Ázsia (India, Sri Lanka, Bhután, Banglades)
9. Távol-Kelet 2.: kommunista/szocialista államok (Kína, Észak-Korea, Laos, Vietnám)
10. Budapesti terepmunka (Budapesti Kínai Nagyobb Kegyelem Gyülekezet, vagy az RMK Menekültmisszió meglátogatása)
11. Távol-Kelet 3.: Délkelet-Ázsia (Indonézia, Malajzia)
12. Zárás

Évközi tanulmányi követelmények:

A félév során lesznek vendégelőadók, de minden hallgatónak választania kell egy országot, vagy régiót, melyet bemutat. A szemináriumnak fontos része a tanulás, a reflexió mellett, a közös imádság tőlünk távol élő testvérinkért. Követelmények: egy kiselőadás tartása, aktív órai részvétel, 5 oldalas reflexiós dolgozat megadott szempontok alapján.

Kötelező irodalom:

Brueggemann, Walter: A panasz elvesztése, www.parokia.hu/v/a-panasz-elvesztese/
Keller, Timothy: Istennel a szenvedés kohójában, Harmat Kiadó, Budapest, 2016.
Niebuhr, H. Richard: Krisztus és kultúra, Harmat Kiadó – Sárospataki Keresztyén Filozófiainstítút, 2006.

Ajánlott irodalom:

Broqueville, Huguette de: Uraho? Élet és Halál Ruandában, Harmat, 1999.
Bosch, David J.: Paradigmaváltások a misszió teológiájában, Harmat Kiadó, Budapest, 2005.
Ateek, Naim Stifan: A Palestinian Christian Cry for Reconciliation, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2008.

Emmanuel Katongole: *The Journey of Reconciliation. Groaning for a New Creation in Africa*, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2017

Freire, Paulo: *Pedagogy of the Oppressed*, 30th Anniversary ed. New York: Continuum, 2006.

Grim, Brian J. "The Numbers of Religious Freedom." Lecture, TEDx ViaDellaConciliazione, Vatican City, April 2013. <http://www.pewforum.org/Government/The-Numbers-of-Religious-Freedom-Brian-J-Grim-at-TEDxViadellaConciliazione.aspx>. Accessed 1 June 2013.

Gutiérrez, Gustavo: A felszabadítás teológiája és a szegények jövője, In: *Mérleg*, (34.) 1998/4. 424-452.

Gutiérrez, Gustavo: *On Job: God-Talk and the Suffering of the Innocent*, 1987.

Hopkins, Dwight N.: *Introducing Black Theology of Liberation*, Orbis Books, Maryknoll, New York, 1999.

Johnson, Todd M. "The Demographics of Martyrdom." In *Sorrow and Blood: Christian Mission in Contexts of Suffering, Persecution, and Martyrdom*, ed. William D. Taylor, Antonia van der Meer, and Reg Reimer. Pasadena: William Carey Library, 2012.

Katongole, Emmanuel: *Mirror to the Church: Resurrecting Faith after Genocide in Rwanda*, 2009.

Literáty Zoltán: „Ímhol jó az álomlátó! ...meglátjuk, mi lesz az ő álmaiból.”forrás: gyakorlatiteologia.hu

Lovas, András: "A keresztyén ember identitása", <http://www.reformatus.hu/data/siteattachments/2/2014/3/9/Lovas%20András%20A%20keresztyén%20ember%20identitása.pdf>

Marshall, Paul A. - Gilbert, Lela - Shea Nina (ed.): *Persecuted: The Global Assault on Christians*, Nashville, 2013.

Newbiggin, Lesslie, *Evangélium a pluralista társadalomban*, Harmat Kiadó, Budapest 2006.

Henri J.M. Nouwen: *A sebzett gyógyító - Lelkiszolgálat napjaink társadalmában*, Ursus Libris, 2006.

Patsch Ferenc: „A szegények – a szegény Jézus teste” - A felszabadítás teológiája egyházas olvasata, *Vigilia* 2013/9.

Siba Balázs: A Kelet Keresztelő Jánosa, Toyohiko Kagawa *THEOLOGIAI SZEMLE* 3: pp. 164-171. (2009)

Steward, John: *From Genocide to Generosity*, Langham Global Library, 2015.

Tieszen, Charles L. "Redefining Persecution." In *Sorrow and Blood: Christian Mission in Contexts of Suffering, Persecution, and Martyrdom*, ed. William D. Taylor, Antonia van der Meer, and Reg Reimer. Pasadena: William Carey Library, 2012.

Tieszen, Charles L. *Re-Examining Religious Persecution: Constructing a Theological Framework for Understanding Persecution*. Kempton Park: AcadSA, 2008.

HT GSVS121 A PRÉDIKÁCIÓÍRÁS ABC-JE				
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: -----	
Tantárgy előadója: Literáty Zoltán				
Előadók fogadóórái: Előzetes e-mailes egyeztetés alapján	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: otthoni és órai munka
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A gyakorlati homiletika (Homiletika I.) tantárgyhoz illeszkedve biztosít homiletikai műhelymunkát az I. évfolyam számára, hogy a megtanult elmélet a gyakorlatba is azonnal átültetésre kerülhessen.				
<i>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Főleg az első évfolyam számára kerül meghirdetésre.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
A prédikációírás lépéseit gyakorlati módon mélyítik el a hallgatók. (Pl. Üzenet, felosztás, gondolatok kifejtése, illusztrációk és alkalmazások írása, prédikáció írása). A cél egy önálló prédikáció megírása a félév végére.				

HT BSVS187 A KIRÁLY ZSOLTÁROK TEOLÓGIÁJA

Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: kedd 15:00-17:15 havi egy alkalommal. Dátumok: 02.19.; 03.19.; 04.16.; 05.07.	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Balogh Róbert				
Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV			Értékelés módszere: aktivitás az órákon kiselőadás tartása, illetve szemináriumi dolgozat készítése

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók a szemeszter során megismerkednek a zsoltárokat, különösen is az ún. „Király Zsoltárokat” érintő bevezetéstani, exegetikai kérdésekkel. Az Ószövetség missziói intenciói az újabb kutatások fényében egyre inkább relevánsnak tűnnek, s az ezekre adott megfelelő válaszok a gyakorlati, egyházi missziói látásunkat is gazdagíthatják. A Király Zsoltárok a jeruzsálemi uralkodóra, mint egy politikailag is nagyhatalom vezetőjére tekintenek. Mindez azonban Izrael története során szinte egyáltalán nem valósul meg. Ennek feszültségét, annak teológiai, missziói vonatkozásait vizsgáljuk meg a félév során. A zsoltárokat az akadémiai exegézis módszertanával fogjuk vizsgálni, tehát eredeti (héber) nyelven fogjuk a nyelvtani elemzést végezni. (Oktatói segítséggel.)

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés a zsoltárok világába
2. Kutatástörténeti áttekintés, valamint a zsoltárkutatást érintő releváns exegetikai módszerek ismertetése.
3. A zsoltárok műfajai, a Király Zsoltár, mint műfaj.
4. A király szerepe az Ókori-Keleten.
5. Izrael „egy Isten, egy nép, egy Szentély” koncepciója. Centripetális és centrifugális missziói koncepciók.
6. 2. Zsoltár elemzése
7. 21. Zsoltár elemzése
8. 132. Zsoltár elemzése
9. A 144. Zsoltár elemzése.
10. A Király Zsoltárok Messianisztikus értelmezésének lehetőségei.
11. A Király Zsoltárok aktualitása.
12. Jegymegajánlás, záróbeszélgetés

Ajánlott irodalom (válogatás!):

1. *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1990
2. J. Alberto Soggin: *Bevezetés az Ószövetségbe* : a kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig : függelékek a Kr. e. 1. évezred első feléből származó palesztinai feliratokról és a babiloni fogság utáni első évszázadok kéziratos leleteiről; [ford. Hoffmann Béla, Víg István]., Budapest : Kálvin, [Kaposvár] : Kaposvári Ny. 1999.
3. Rózsa Huba: *Az Ószövetség Keletkezése*, SZIT, Budapest, 1996.
4. BDB: *The New Brown–Driver–Briggs–Gesenius Hebrew and English Lexicon* 1906, (reprint:

- Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts 1979.)
5. Holladay, William L.: *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*: based upon the lexical work of Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, Leiden ; Grand Rapids, Michigan : E. J. Brill : William B. Eerdmans Publishing Company, 1988
 6. Lisowsky G: *Konkordanz zum Hebräischen Alten Testament*, Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft, 1981.
 7. Dr. Karasszon Dezső: *A Zsoltárok Könyvének Magyarázata* in *A Szentírás magyarázata : Jubileumi kommentár / Karasszon Dezső, Varga Zsigmond [et al.]; 2. köt., Az Ószövetség könyveinek magyarázata : Zsoltárok könyve - Malakiás könyve. - p. 542-931.* Budapest : Kálvin Kiadó, 1998
 8. K. Seybold: *Die Psalmen*, Tübingen : J. C. B. Mohr, [cop. 1996]
 9. Die Psalmen. Eine Einführung (= Urban-Taschenbuch 382). Kohlhammer, Stuttgart 1986.
 10. H.J. Kraus: *Psalmen*, Neukirchen : Kr. Moers, 1958.
 11. Walter Brueggemann: *The Message of the Psalms: A Theological Commentary*, Augsburg Publishing House, 1984.
 12. Walter Brueggemann- William H. Bellinger Jr.: *Psalms (New Cambridge Bible Commentary)*, Cambridge 2014.
 13. Paul Beauchamp: *A Zsoltárok Világa*, Bencés, Pannonhalma, 2003.
 14. *Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes*, WCC publications, 2012. Elérhető online:
<https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/mission-and-evangelism/together-towards-life-mission-and-evangelism-in-changing-landscapes>
 15. Erhard S. Gerstenberger: *Psalms* Eerdmans, Grand Rapids, 2001.
 16. *Psalms 2: A Commentary on Psalms 51-100 (Hermeneia: a Critical and Historical Commentary on the Bible) (v. 2) (Hermeneia: A Critical & Historical Commentary on the Bible*, Fortress Press, Minneapolis, 2005.
 17. Németh Áron: „Királyok Zsoltára, Zsoltárok Királya” doktori értekezés
https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/208833/Dolgozat_Nemeth_Aron.pdf?sequence=1&isAllowed=y

HT RSVS131 – LOGIKA, ÉRVELÉSTECHNIKA				
Tantárgy felelőse: Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Pethő Sándor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus célja, hogy a lelkészhallgatókat megismertesse a logikának azokkal az alapfogalmaival, amelyek ismerete és alkalmazása úgy tanulmányaikhoz, mint prédikációinak megírásához és elmondásához elengedhetetlen. A tudományos- és szépirodalomból, valamint a zornalisztikából vett példákon keresztül beavatást nyernek a kijelentéslogika szabályaiba és a helyes következtetések technikájába, és felkészítést kapnak nem csak a világos, hatékony és tisztességes érvelésre, hanem a manipulatív érvelés leleplezésére és kivédésére is.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Főbb témák: <ol style="list-style-type: none"> 1. Logikai alapfogalmak 2. Állítások formalizálása, logikai igazság, logikai ellentmondás 3. Következtetések a kijelentéslogikában 4. Következtetések a predikátumlogikában 5. A vita fogalma 6. A vita mint dialógus 7. A beszédaktus-elmélet, a racionális vita szabályai 8. Érvelések szerkezete és rekonstrukciója 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Margitay T. <i>Az érvelés mestersége</i>, I-XIII. fejezetek szemelvényesen. Budapest: Typotex, 2007. ▪ Pólos L – Ruzsa I: <i>A logika elemei</i>, Budapest, Tankönyvkiadó, 1987. 				

HT RSVS172 – MODERN MITOLÓGIÁK				
Tantárgy felelőse: Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Pethő Sándor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A Modern mitológiák című kurzus elsődleges célja annak a tévhitnek a vizsgálatára, mely szerint a modern, szekularizált világkép nélkülözi a mitológiai elemeket.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek modern kor mítoszképződésének mechanizmusával, a médiának ebben a folyamatban betöltött szerepével. Ismereteket szerezhetnek a klasszikus, és modern mitológiák strukturális összefüggéseiről, a félév végére átfogó képpel rendelkezhetnek a modern „mítoszok” legáltalánosabb tulajdonságairól. Az oktatás interaktív módon, modern mitológia „esettanulmányok” vizsgálatára épül. Teljességre természetesen nem törekszik, de néhány fontosabb mítosz feldolgozása után a hallgatóknak a fenti ismereteken túl jártasságot kell szerezniük a vallástudományi általánosítható következtetésekig próbál eljutni. Az oktatás jellegéből következően kifejezetten épít a hallgatói aktivitásra és az otthoni felkészülésre, illetve órai prezentációra. Ezért kizárólag azok számára ajánlott, akik szívesen vállalják az ezzel járó feladatokat				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ az órákon való aktív részvétel ▪ az óráról –órara kiadott mitológiai „esettanulmányok” feldolgozása, számítógépes prezentációja. 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kurzus jellegéből következően a hallgatóság számára érdekes esetek az első, általános bevezetést órán kerülnek majd meghatározásra. Így az egyes irodalmakat, vagy más forrásokat ennek alapján eseti jelleggel jelöljük ki 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A hallgatói érdeklődés függvényében az órán kerül kiadásra. 				

V. ÉVES KÉPZÉS: HITTANOKTATÁSI BLOKK- 2019. MÁRCIUS 4-8.

Időpont	márc. 4. hétfő	márc. 5. kedd	márc. 6. szerda	márc. 7. csütörtök	márc. 8. péntek
8.30-10.00	Aktualitások az MRE katechézisében (Szászi Andrea)	Gyermek-munka és gyermek-istentisztelet a gyülekezetben (Bölcsföldiné Türk Emese)	Hermeneutikai szempontok a bibliai történetek feldolgozása során (Thoma László)	Ötlettől a megvalósításig - kreativitás a hittanórán (Zimányi Noémi)	A Kett-féle pedagógia a hittanórán (Sipos Edit)
10.00-10.30	szünet	szünet	szünet	szünet	szünet
10.30-12.00	IKT módszerek a hitoktatásban – (Csüllög Ferenc)	Kisiskolások hittanoktatása (Bölcsföldiné Türk Emese)	A bibliai történetek üzenetének életkornak megfelelő feldolgozása (Thoma László)	Kézműves ötletek az imádságra neveléshez (Zimányi Noémi)	A hit megélése és az alkotó közösség (Sipos Edit)
12.00-12.30	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>exhortáció</i>	<i>áhitat</i>
12.30-13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	
13.30-15.00	Tanári szereptisztázás: motiváció (Nagy Márta)	Hittanoktatás az általános iskolában (Bölcsföldiné Türk Emese)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	Ünnepi kreatív ötlettár hittanórához és gyermek-istentiszteletre (Zimányi Noémi) Kezdés 14 órától!	
15.00-15.15	szünet	szünet	szünet	szünet	
15.15-16.45	Tanári szereptisztázás: határtartás és kiegészítés (Nagy Márta)	A kooperációra nevelés lehetőségei a hittanórán (Bölcsföldiné Türk Emese)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)	A bibliológ alkalmazása a hittanórán (Zimányi Noémi) Zárás 17.15-kor	

V. ÉVES KÉPZÉS: IFJÚSÁGI MUNKA OKTATÁSI EGYSÉG - 2019. MÁJUS 13-17.

Időpont	május 13. hétfő	május 14. kedd	május 15. szerda	május 16. csütörtök	május 17. péntek
8.30-10.00		Keretezés: missziói szemlélet (Thoma László)	Vezetői önismeret (Thoma László)	Bibliodramatikus elemek használata az ifjúsági munkában (Thoma László)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)
10.00-10.30	Ifjúsági munka	szünet	szünet	szünet	szünet
10.30-12.00	vidéki és kisvárosi gyülekezetben – (Morva Ákos)	Kontextualitás az ifjúsági munkában: kulturális és életkori kontextualitás jelentősége, jelenléte az ifjúsági munkában (Thoma László)	Munkatársi csapat létrehozása és vezetése (Thoma László)	Bibliodramatikus elemek használata az ifjúsági munkában (Thoma László)	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Siba Balázs vezetésével)
12.00-12.30	<i>áhítat</i>	<i>áhítat</i>	<i>áhítat</i>	<i>exhortáció</i>	<i>áhítat</i>
12.30-13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	
13.30-15.00	Kapcsolódás a fiatalokhoz (Kerekes Szabolcs)	Az ifjúsági munka tervezése- elmélet, tervezési szempontok (Thoma László)	A konfirmáció, mint az ifjúsági munka része (Thoma László)	Bibliodramatikus elemek használata az ifjúsági munkában (Thoma László)	
15.00-15.15	szünet	szünet	szünet	szünet	
15.15-17.00	Kapcsolódás a fiatal felnőttekhez (Kerekes Szabolcs)	Az ifjúsági munka tervezése- elmélet, tervezési szempontok: gyakorlat (Thoma László)	Felnőtt fiatalok integrálása a gyülekezetbe (Thoma László)	Lehetőségek a fiatalok közötti munkában: Bibliatanulmányozási módszerek, alternatív lehetőségek: Kereszt kérdések, Alpha kurzus, stb. (Thoma László)	